

Sociální aspekty trestné činnosti cizinců na území ČR

Bc. Petr Vojtek

Diplomová práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Institut mezioborových studií Brno
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Petr VOJTEK**
Osobní číslo: **H128486**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Sociální aspekty trestné činnosti cizinců na území ČR**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálu IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na popis a strukturu jednotlivých skupin cizinců žijících na území České republiky,
- na charakteristiku trestných činů typických pro jednotlivé skupiny cizinců,
- na popis sociálních aspektů, které mohou vést k trestným činům cizojazyčné skupiny na našem území.

Součástí práce pak bude empirické šetření tvořeno kvalitativním výzkumem, potvrzujícím či vyvracejícím hypotézy vzniklé psaním teoretické části DP.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Bittnerová, D.a kol. Kdo jsem a kam patřím. Praha: Sofis, 2005.

Drbohlav, D. Migrace a migranti v Česku. Praha: Slon, 2011.

Jarkovská, L. a kol. Výzkum cizích státních příslušníků v českých věznicích.
ISBN:80-7338-026-9.

Petros, R., Scheu, H. Ch. Menšiny a právo v České republice, Praha: Auditorium, 2009.

Sheu, H. Ch. Migrace a kulturní konflikty. Praha: Auditorium, 2011.

Další literatura bude obsažena v projektu Diplomové práce a průběžně doplňována během psaní tohoto textu.

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Zdeňka Vaňková

Katedra práva a právní vědy

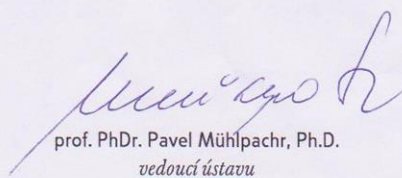
Datum zadání diplomové práce:

30. listopadu 2012

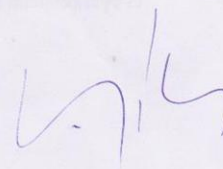
Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2014

V Brně dne 30. listopadu 2012

prof. PhDr. Pavel Mühlpachr, Ph.D.
vedoucí ústavu

prof. JUDr. Dalibor Jílek, CSc.
vedoucí katedry

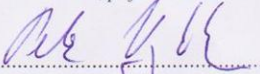
PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

PETR VOJTEK

Jméno, příjmení studenta

Podpis

V Brně 17.3.2014

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené zájemcem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybného projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce slouží jako nástin života cizinců na území České republiky. Povědomí o životě či práci cizinců je naprosto nedostatečné. Často o jejich životě a mnohdy těžkém osudu nevíme nebo vědět nechceme. Diplomová práce nastiňuje proces migrace a integrace cizinců v historii i současnosti. Poskytuje přehled o životě, bydlení či možnostech práce, které v České republice mají, stejně jako skupiny cizinců, kteří v ČR žijí či pracují. Dále obsahuje popis nejčastější trestné činnosti cizinců i důvody jejich páchaní. Tato diplomová práce ve své podstatě poskytuje komplexní popis sociálních aspektů, které mohou negativně ovlivnit život cizinců v České republice a nepřímo je tak donutit k trestné činnosti.

Klíčová slova: cizinci, majorita, minorita, migrace, společnost.

ABSTRACT

This Thesis outlines life of foreigners in the Czech Republic. Knowledge about the life and work of foreigners is totally insufficiently. We often don't know or don't want to know anything of their life a many times difficult destiny. Thesis outlines the process of migration and integration of foreigners in the past and present. The Thesis provides view of the life, living and job opportunities that they have in the Czech Republic, as well as the most common group of foreigners who live and work in the Czech Republic. Thesis also include description of the typical crimes of foreigners and their reason for committing. This Thesis give us a comprehensive description of social aspects that may affect adversely the lives of foreigners in the Czech Republic and forced them indirectly to crime.

Keywords: foreigners, majority, minority, magration, society.

Děkuji vedoucí diplomové práce PhDr. Mgr. Zdeňce Vaňkové za velmi užitečnou metodickou a odbornou pomoc a cenné připomínky a rady, které mi pomohly při zpracování mé diplomové práce.

Chtěl bych zde rovněž poděkovat své manželce Zuzaně Vojtkové a svým synům Petrovi a Lukášovi za podporu při studiu.

„Předsudek znamená smýšlet o ostatních špatně bez náležitého opodstatnění“

Gordon W. Allport

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Bc. Petr Vojtek

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 MIGRACE A MIGRANTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	12
1.1 MIGRAČNÍ VLNY NA ÚZEMÍ ČR DO ROKU 1989	13
1.2 MIGRAČNÍ VLNY NA ÚZEMÍ ČR PO ROCE 1989	14
1.3 INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	15
1.3.1 Překážky při začleňování cizinců do majoritní společnosti	16
1.4 DÍLČÍ ZÁVĚR	18
2 STRUKTURA CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR	19
2.1 ASIJSKÉ SKUPINY CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE	19
2.1.1 Vietnamci v České republice	19
2.1.1.1 Historie migrace vietnamské komunity do České republiky	19
2.1.1.2 Vietnamská migrace po roce 1989.....	20
2.1.2 Číňané v České republice.....	21
2.1.2.1 Historie migrace čínské komunity do České republiky	21
2.1.2.2 Čínská migrace po roce 1989.....	22
2.2 SKUPINY CIZINCŮ Z BÝVALÉHO SSSR.....	22
2.2.1 Rusové v České republice	22
2.2.1.1 Historie migrace ruské komunity do České republiky.....	22
2.2.1.2 Ruská migrace po roce 1989.....	23
2.2.2 Ukrajinci v České republice	23
2.2.2.1 Historie migrace ukrajinské komunity do České republiky.....	23
2.2.2.2 Ukrajinská migrace po roce 1989	24
2.3 SKUPINY CIZINCŮ Z BÝVALÉ JUGOSLÁVIE	24
2.3.1 Historie migrace občanů z bývalé Jugoslávie na území ČR	24
2.3.2 Migrace z bývalé Jugoslávie po roce 1989	25
2.4 DÍLČÍ ZÁVĚR	25
3 MOŽNOSTI INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	27
3.1 INTEGRACE SKUPIN CIZINCŮ Z ASIE	27
3.1.1 Integrace vietnamské komunity v České republice.....	27
3.1.2 Integrace čínské komunity v České republice.....	28
3.2 INTEGRACE SKUPIN CIZINCŮ Z BÝVALÉHO SSSR.....	28
3.2.1 Integrace ruské komunity v České republice	28
3.2.2 Integrace ukrajinské komunity v České republice	29
3.3 INTEGRACE SKUPIN CIZINCŮ Z BÝVALÉ JUGOSLÁVIE.....	30
3.3.1 Chorvaté, Srbové, Makedonci, obyvatelé Bosny a Hercegoviny.....	30
3.4 CIZINCÍ NA TRHU PRÁCE	31
3.4.1 Nelegální zaměstnávání cizinců	32
3.4.2 Podnikání cizinců	33

3.5	VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ	34
3.6	BYTOVÉ PODMÍNKY CIZINCŮ	34
3.7	DÍLČÍ ZÁVĚR	35
4	KRIMINALITA CIZÍCH STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	36
4.1	ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	36
4.1.1	Organizovaný zločin na území ČR	37
4.2	ASIJSKÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	38
4.2.1	Asijský organizovaný zločin na území ČR	38
4.3	SOVĚTSKÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	40
4.3.1	Sovětský organizovaný zločin na území ČR	41
4.4	BALKÁNSKÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN	43
4.4.1	Balkánský organizovaný zločin v ČR	43
4.5	DÍLČÍ ZÁVĚR	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST	45
5	VLIV SOCIÁLNÍCH PODMÍNEK NA TRESTNOU ČINNOST CIZINCŮ	46
5.1	VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	46
5.2	CÍL VÝZKUMU	47
5.3	VÝZKUMNÝ VZOREK	47
5.4	PŘÍPADOVÉ STUDIE	48
5.5	ANALÝZA VÝSLEDKU PŘÍPADOVÝCH STUDIÍ	54
5.6	ROZHOVORY	55
5.6.1	Rozhovory s respondenty cizí státní příslušnosti	56
5.6.2	Analýza výsledků rozhovorů s cizími státními příslušníky	65
5.6.3	Rozhovory s respondenty české národnosti	66
5.6.4	Analýza výsledků rozhovorů s cizími státními příslušníky	72
5.7	AXIÁLNÍ KÓDOVÁNÍ	74
5.8	ZÁVĚR VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	78
	ZÁVĚR	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	82

ÚVOD

Společnost se od nepaměti setkává s nejrůznějšími kulturami, zvyklostmi a pravidly charakteristickými pro tu, či onu národnost. Tyto odlišné kulturní segmenty se ve společnosti většinou vzájemně prolínají. Jsou však i takové, které v moderní společnosti nedosahují příliš velkého pochopení a zůstávají vyčleněny a izolovány. Již v dobách starověku se lidé společně setkávali v rámci multikulturních center, jako byla např. egyptská Alexandrie, kde vzájemně poznávali charakteristické rysy svých kultur a obohacovali tak své vědomosti a osobnosti obecně. Další zásadní vlny poznávání jednotlivých rozlišností kultur byly např. středověké křížové výpravy nebo novověké objevitelské plavby. Pokrok v podobě obohacování kultury kulturou je pro společnost v jakékoliv době, zcela nevyhnutelný.

Tento trend vzájemného neustále posilujícího se multikulturalismu je více než patrný i v současnosti, kdy se z nejrůznějších, převážně však ekonomických a politických důvodů, zvyšují procenta migrace obyvatelstva po celém světě.

Je však pravdou, že migrace sebou přináší i jistá negativa. Jeden z prvních negativních faktorů je především strach z neznámého. Lidé současného světa jsou na jednu stranu velmi přístupní nejmodernějším technologiím či výtvarným vědám, přesto však neustále relativně zdrženliví v oblasti mezilidských vztahů a tolerance s nimi spojené. Dalším z důležitých faktorů, který hraje roli ve vznikající intoleranci a xenofobii obecně, je i strach z protiprávního jednání cizinců. Někteří z migrantů či cizinců obecně se dopouštějí trestných činů na území jiných států zcela záměrně a uvědoměle. S rostoucí hrozbou terorismu pak obavy z protiprávního jednání cizinců neustále narůstají.

Zvláštním fenoménem pak zůstává trestná činnost páchaná cizinci na území jiných států z tzv. donucení. Na začátku se řada z nich rozhodne pro migraci za účelem vylepšení životní situace. Často se tak děje na popud rodinných příslušníků či známých, kteří již v cizině nějakou dobu pobývají a posílají velice kusé a nepřesné informace o životě, práci a výtvarcích. Taková nepřesná motivace a nedostatečná informovanost pak způsobí šok po příjezdu do cílové země, kdy dezorientovaní cizinci zůstávají ve svých hostitelských zemích bez práce, znalostí jazyka a zákonů a uchylují se tak k možnostem rychlého získání peněz, které je však ve velkém množství případů nelegální.

Jedná se o bludný kruh, ze kterého se velice obtížně dostává. Dokonce i tresty, které za tyto protiprávní činy padají, nejsou příliš efektivní, protože dosti často postihují

„pěšáky“ na samotném podstavci takto organizované pyramidy a vrchol zůstává nedotčený.

Kromě všech výše zmiňovaných faktorů, existuje ještě jeden neméně zajímavý a tím je tzv. „kastování“ cizinců. Řada odborníků se domnívá, že toto seřazování cizinců do různých oblíbených a méně oblíbených skupin, souvisí především s celosvětovou ekonomikou a celosvětovou prestiží jednotlivých států. Typickým příkladem je pohled majority např. na migranty z USA, Německa, Rakouska, kteří jsou považováni za příjemné, ambiciózní, mocné a bohaté. Mít přátelé či známé z těchto států se považuje za prestiž. Zatímco na migranty z Ruska, Ukrajiny, Vietnamu či Kazachstánu a jiných východních států se pohlíží poněkud shora, jako na ilegální pracovníky ničící ekonomiku našeho státu nebo dokonce až na zločince. V rámci multikulturality a všeobecného propojování kultur se společnost často setkává se stereotypy a předsudky, a to nejen díky rozdělování na libé či nelibé kultury v rámci ekonomické síly a stability.¹

Vysvětlení je přitom docela prosté, naše společnost je v současné době natolik ovlivněna ekonomickým až prospěchářským způsobem života, že mediálně prezentované státy jako ekonomicky silné a nezávislé musejí mít občany zcela určitě lepší, než státy chudší či chudé. Bohužel toto smýšlení jen posiluje vzájemnou xenofobii mezi lidmi, které mohou vyvolávat až rasistické postoje, protože do České republiky přijíždějí převážně migranti z chudších zemí, kteří v naší republice hledají naději na lepší a důstojnější život pro sebe a své blízké.

Řadu cizinců, kteří dnes žijí na území České republiky lze zařadit do národnostních menšin, které jsou státem již oficiálně uznány. V současné době jsou oficiálně uznány tyto národnostní menšiny: Bulhaři, Chorvati, Maďaři, Němci, Poláci, Slováci, Srbové, Romové, Rusíni, Rusové, Řekové, Ukrajinci, Vietnamci a Bělorusové.²

---

¹KRÁKORA, Pavel, kol. *Multikulturality a výchova k občanství ve středoevropském kontextu*, Praha: Epoque, 2011, s.63-74, ISBN 978-80-7425-079-8,

²JIŘIČKA, Jan. *Česko má nové oficiální národnostní menšiny. Vietnamce a Bělorusy*. [online] ©2013 [cit.2013-11-27]. Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/vietnamci-oficialni-narodnostni-mensinou-fiq-domaci.aspx?c=A130703_133019_domaci_jj>

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MIGRACE A MIGRANTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V současné době se mnozí odborníci shodují, že mimo svou rodnou zemi žije kolem 150 milionů lidí. Migraci rozlišujeme na dobrovolnou a okolnostmi vynucenou. Dobrovolnou migraci dále rozdělujeme na migraci za prací, stáže, řetězové migrace vyznačující se stěhováním za příbuznými a migraci za lepším životním stylem. V rámci nedobrovolné migrace je potřeba rozlišit dva základní faktory a to přímé, či nepřímé zavinění člověkem nebo jinými faktory, jako jsou například záplavy či hladomor. Otázka důvodů i průběhu samotné migrace se pak v průběhu let do značné míry mění. K zásadním změnám došlo i v Evropě, která zhruba od poloviny minulého století zaznamenala masivní nárůst imigrantů především z rozvojových zemí Afriky, Asie a Středního východu.³

Podle Vavrejšnové je motivace k migraci v současnosti značně různorodá, od politické, etnické až k těm pravděpodobně nejčastějším, mezi které patří motivace ekonomická a sociální, přinášející naději na lepší životní úroveň ovlivněnou vyšší mzdou a následnou vyšší spotřebou či vyššími úsporami.⁴ Zjednodušeně se dá říci, že se jedná o migraci pracovní síly.⁵ Neoklasická ekonomie, pak tento typ migrace považuje za individuální rozhodnutí jedince maximalizovat své příjmy.⁶

Tento druh motivace při migraci obyvatelstva má však i svou negativní stránku, která se projevuje obzvláště v období ekonomické recese. Hlavní roli v tomto případě hraje komplikující se situace na trhu práce. V době rostoucí nezaměstnanosti roste nevraživost mezi domácími pracovníky a jejich konkurenty z řad migrantů. Migrantů jsou pak jako první na seznamu při snižování stavů a stále častěji roste snaha vystěhovat je zpět do vlasti.⁷ Obchodníci či podnikatelé pak velice často využívají této situace a vzniká tak silná poptávka po flexibilní a levné pracovní síle, na kterou dosti často reagují především

---

³STOJANOV, Robert, NOVOSÁK, Jiří, DROBÍK, Tomáš, SIWEK, Tadeusz. *Migrace jako globální problém*. [online]. ©2006 [cit.2013-06-02] Dostupné také z WWW:

<http://projects.osu.eu/igeography/docs/MP_Migrace_jako_globalni_fenomen-final.pdf >

⁴VAVREJNOVÁ, Marie. *Migrace obyvatelstva jako faktor ekonomického rozvoje*. Studie národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, 2011, ISBN-978-80-86729-66-4, s.7

⁵AMORT, Jiří. *Některé otázky mezinárodní migrace*. 1.vyd.Praha: Státní pedagogické nakladatelství,1974, s.3

⁶STOJANOV, Robert, NOVOSÁK, Jiří, DROBÍK, Tomáš, SIWEK, Tadeusz. *Migrace jako globální problém*. [online]. ©2006 [cit.2013-06-02] Dostupné také z WWW:

<http://projects.osu.eu/igeography/docs/MP_Migrace_jako_globalni_fenomen-final.pdf >

⁷VAVREJNOVÁ, Marie. *Migrace obyvatelstva jako faktor ekonomického rozvoje*. Studie národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, 2011, ISBN-978-80-86729-66-4, s.14

zahraniční pracovníci, kteří tak umožňují udržet pracovní i mzdové podmínky na nízké úrovni.⁸

1.1 Migrační vlny na území ČR do roku 1989

Území dnešní české republiky prodělalo řadu významných historicky ovlivněných změn. Tyto změny pak zformovaly naši zemi do podoby dnešní České republiky. Republiky otevřené světu a lidem, kteří zde našli, ať už chtěli nebo z nějakých důvodů museli, svůj nový domov.⁹

Svou polohou ve středu Evropy byly České země v průběhu celé své historie ovlivňovány řadou migračních vln. Již před příchodem Slovanů se na našem území prokazatelně vystřídalo velké množství skupin a obecně je potřeba si uvědomit, že Češi jsou smíšeným národem.

Od 13-14. století docházelo na našem území k migracím početné německé skupiny, rozsáhlého stěhování Židovského obyvatelstva či příchod Valachů a Romů. Ve zmiňované dobu bylo však opravdu klíčový vztah česko-německý.

Od 17. století docházelo v Evropě k poznávacím výpravám s vytvářením si vlastních kolonií. Řada odborníků se domnívá, že nedůvěra k cizincům pramení i z faktu, že české země neměli vlastní kolonie, kam by odcházeli části národa a odkud by přicházeli cizinci. Dalším faktorem, který se váže k historii migrace a zároveň ke vztahu k cizincům je i to, že v českých zemích dlouhou dobu neexistovalo žádné kosmopolitní centrum, důležité přístavy či klíčová tržní centra.

V období novodobých dějin je jedním z důležitých mezníků především období těsně poválečné a období tzv. „nesvobody“. Poválečné období je charakteristické největšími a nejmasovějšími migracemi v dějinách, které se dotýkaly převážně německých menšin. Období „nesvobody“ je pak typické pro migrace z politických důvodů, nucené masové migrace, či jiné manipulace s obyvatelstvem jako byla například situace Maďarů či Romů.¹⁰

---

⁸ STOJANOV, Robert, NOVOSÁK, Jiří, DROBÍK, Tomáš, SIWEK, Tadeusz. *Migrace jako globální problém*. [online]. ©2006 [cit.2013-06-02] Dostupné také z WWW: <http://projects.osu.eu/igeography/docs/MP_Migrace_jako_globalni_fenomen-final.pdf >

⁹ DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku*, 1.vyd., Praha:Sociologické nakladatelství(SLON), 2010, ISBN-970-80-7419-039-1, s.18

¹⁰ SCHEU, Harald Christian. *Migrace a kulturní konflikty*. 1.vyd.,Praha:Auditorium, 2011, s.115-125

Nejzásadnější z migračních vln v souvislosti s novodobými dějinami ovlivňující naši zemi další řadu let, je migrační vlna vznikající v 70.tých letech. V této době začíná být velký „hlad“ po levných pracovních silách, které se doslova nabízely z ostatních socialistických zemí. Jednalo se především o dělníky a učně z Polska, Kubu, Vietnamu, Mongolska, Severní Koreji, Maďarska či Jugoslávie. Na sklonku roku 1989 tak pracovalo v českých podnicích na 46 tisíc zahraničních pracovníků. Za velice důležité lze považovat, že pracovní migrace cizinců za socialistického režimu, dala pomocnou ruku další migraci po roce 1989. Tento fenomén je pak patrný například v rámci migrace občanů z Vietnamu.¹¹

1.2 Migrační vlny na území ČR po roce 1989

Po roce 1989 hrál v rámci migrace na území ČR významnou roli vznik samostatné České republiky ke dni 1.1.1993 a vstup České republiky do Evropské unie 1.5.2004. Jednou z nejpodstatnějších změn, ke kterým došlo po vstupu ČR do EU, bylo vytvoření kategorizace cizinců na ty, jež pocházejí ze zemí EU a ty, kteří pocházejí z tzv. „třetích zemí.“ Důležitým mezníkem, ke kterému došlo po vstoupení do EU, bylo i začlenění České republiky do Schengenského prostoru, díky čemuž došlo ke zrušení kontrol na státních hranicích. Statistiky, jež dokumentují pobyt cizinců na našem území, uvádějí, že po našem začlenění do „Schengenu“ se počty cizinců na území ČR nijak výrazně neliší od předchozích let. Přesto se zdá, že reálné počty nezdokumentovaných cizinců budou vyšší, než oficiální statistiky uvádějí.¹²

V současné době se za nejpočetnější skupiny migrantů/cizinců pobývajících na území ČR řadí skupiny z Ukrajiny, Vietnamu, Ruska, Polska a Slovenska.¹³

Dalšími relativně početnými skupinami jsou skupiny z postsovětských zemí, jako je například Kazachstán či Moldávie.

---

¹¹DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku*, 1.vyd., Praha:Sociologické nakladatelství(SLON), 2010, ISBN-970-80-7419-039-1, s.27-28

¹²TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR I. Integrační politika*. 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011, ISBN-978-80-87474-19-8, s.15

¹³DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku*, 1.vyd., Praha:Sociologické nakladatelství(SLON), 2010, ISBN-970-80-7419-039-1, s.39

Pro porevoluční období je také typická řízená migrace. Řízení spočívalo v tom, že iniciativu při jednotlivých transferech vyvíjeli nejen sami migranti, ale i budoucí hostitelská země, která ji do značné míry usměrňovala.

Jednou z prvních řízených porevolučních migrací bylo řízené přesídlení více jak tisíce obyvatel postižených černobylskou havárií do zhruba 56 lokalit v České republice. K tomuto přesídlování docházelo mezi lety 1991-1993.

Za další řízenou migraci lze považovat migraci probíhající mezi lety 1994-2001, kdy se jednalo o přesídlení necelé tisícovky osob z území Kazachstánu, Kyrgystánu a Uzbekistánu. Jednalo se především o potomky rodin, kteří přesídlili ještě do carského Ruska a vlivem politického a historického vývoje v daných oblastech se již necítili v bezpečí. V současné době se o řízené migrace nejeví již žádný větší zájem.¹⁴

1.3 Integrace cizinců na území České republiky

Pojem integrace cizinců lze vysvětlit jako oboustranný proces sjednocování domácího obyvatelstva s cizinci v jednu celistvou společnost.¹⁵

Tento proces pak prošel na území České republiky svým historickým vývojem, nejvýraznějším po roce 1989, kdy došlo k otevření hranic a tím ke zvýšení přílivu cizinců na naše území. V 90. letech minulého století se pak integrace cizinců dostává pod patronát Ministerstva vnitra (dále jen MV) a v roce 1999 už spadá do koncepce celé vládní politiky. Koncepce integrace cizinců byla přijata usnesením vlády ze dne 11.12.2000 č. 1266 a vychází ze zmiňované koncepce z roku 1999. K aktualizaci dochází 8.2.2006. K 1.1. 2004 pak dochází k další změně, kdy otázky integrace cizinců přecházejí z MV na Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). O čtyři roky později, konkrétně 1.8.2008 dochází k navrácení kompetencí týkající se otázky integrace cizinců z MPSV na MV.¹⁶

Od již zmiňovaného roku 1999 pak funguje program v gesci MV zaměřující se na azylanty. Tento program pak obsahuje:

¹⁴TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Vybrané aspekty života cizinců v ČR*. 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-067-7, s.66-70

¹⁵TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR I. Integrační politika*. 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011, ISBN-978-80-87474-19-8, s.17-18

¹⁶ Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Integrace cizinců v České republice* [online]. ©2009 [cit.2013-06-04]. Dostupné z WWW: < http://www.mpsv.cz/files/clanky/7172/integrace_cizincu.pdf >

- Státní pomoc azylantům při hledání ubytování.
- Individuální akční plány - neboli pomoc od úřadů práce při začleňování azylantů na trh práce.
- A dále pak využití neziskových organizací poskytujících azylantům výuku českého jazyka a to ve spolupráci s Ministerstvem školství, které dále utváří i potřebné výukové materiály.¹⁷

Informace o přistěhovalcích jsou však často v jednotlivých lokalitách naší země velice strohé a povědomí o jejich životních podmínkách, či problémech značně nedostačující.

Důvodem ke špatnému získávání informací uvádějí řady pracovníků úřadů práce a jiných příslušných organizací často fakt, že komunity přistěhovalců jsou do značné míry velice izolované a především nejsou příliš ochotné spolupracovat.¹⁸

1.3.1 Překážky při začleňování cizinců do majoritní společnosti

- **Obecné mínění**

Za jeden z nejčastějších a zároveň i jeden z nejzávažnějších problémů v rámci integrace na našem území považují odborníci především dosti často chybný a jednostranný pohled na cizince.

Typickým příkladem je vnímání jednotlivých komunit cizinců u nás. Pro příklad uvedeme jen ty nejpočetnější a u nás dlouhodoběji vnímané. Těmi jsou například Vietnamci.

Všeobecně panující mínění a názor na ně jde shrnout do pár slov a to živnostníci, výborní, pracovití a draví obchodníci, dlouhodobě se prosazující v oblasti služeb či zábavného průmyslu. Často se dopouštějí trestných činů v oblasti drog, prodeje nelegálního zboží či daňových úniků.

Je zcela evidentní, že velká část z povědomí, které česká společnost o této komunitě má vychází především z názorů, které utvářejí často velice jednostranně orientovaná média.

---

¹⁷Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Integrace cizinců v České republice* [online]. ©2009 [cit.2013-06-04]. Dostupné z WWW: < http://www.mpsv.cz/files/clanky/7172/integrace_cizincu.pdf >

¹⁸TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Vybrané aspekty života cizinců v ČR*. 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-067-7, s.14-16

Nutno totiž podotknout, že řada českých podnikatelů a živnostníků má s podobnými praktikami také velice bohatou zkušenost.

Další početné skupiny cizinců na našem území jsou Ukrajinci, na které existuje poměrně jednostranný názor. Ukrajinci jsou vnímáni jako levná pracovní síla uplatňující se především v dělnických profesích, ve stavebnictví či ve výrobě. Panuje však názor, že téměř většina ukrajinských dělníků a dělnic na našem území pracuje nelegálně.

Bohužel, díky tomuto pohledu majoritní společnost často nemá ani nejmenší tušení o porušování pracovních podmínek, nízkých mzdách, špatných ubytovacích podmínkách a velice nízkých životních podmínkách obecně. Téměř neexistuje povědomí o vysoce kvalifikovaných pozicích, lékařů, farářů, učitelů, či technických inženýrů z řad ukrajinských přistěhovalců.

- **Rozdílnost hodnot a uzavřenost cizinců**

Důležitým faktorem ovlivňujícím integraci cizinců na našem území je především povaha hodnot, jež v jednotlivých kulturách panují. Jejich vzájemné nepochopení pak často vede ke zdrženlivosti a s tím spojené nedostatečné integraci.

Tento fakt se také promítá do vztahů většinové a menšinové společnosti. Většinová společnost nevnímá všechny cizince stejně, některé skupiny jsou bližší, některé vzdálenější. A bohužel to není vždy dáno, jak by se dalo předpokládat, rozdílností kultury, jazyka či zvyklostí, ale ekonomickou prestiží jednotlivce či státu, ze kterého pocházejí. Pravdou však zůstává, že čím je ekonomická prestiž menší, tím uzavřenější komunity cizinců jsou, z čehož pak vyplývají další a další problémy.¹⁹

Majoritní společnost si díky uzavřenosti komunit cizinců utváří chybné xenofobní postoje, které jsou do značné míry posilovány povahou společnosti, jako je například strach z neznámého, či strach ze snížení životní úrovně vyvolané následkem ztráty pracovních míst, které budou obsazovány cizinci, dále pak strach z kriminality či cizokrajných nemocí. Po roce 2001 se k tomu přidala i všeobecná nedůvěra a strach z terorismu.

---

¹⁹ MOULISOVÁ, Marcela: *Kriminalita etnických menšin a cizinců*. 1.vyd.Praha: Policejní akademie ČR, 2010, ISBN:978-80-7251-335-2, s.7-10

Velký vliv na uzavřenost jednotlivých skupin cizinců má i jazyková bariéra či samotná neznalost kultury či zákonů majoritní země. Díky těmto handicapům se pak cizinci snaží příliš nevyčnívat z davu své komunity.²⁰

1.4 Dílčí závěr

Celosvětová migrace je nedílnou součástí nejen dnešní společnosti, ale i společnosti, která existovala v průběhu celé historie. Je v podstatě jakýmsi hlavním prvkem a součástí globalizace. V současnosti lze zjednodušeně říct, že nejčastějším důvodem migrace je stěhování se z „chudého jihu na bohatý sever“. Dnešní situace ve společnosti je tvořena řadou extrémně velkých sociálních rozdílů, které mnoho lidí či celých rodin nutí k migracím za prací a lepšími životními podmínkami, a tak samotnou migraci podporují. Důvody migrace a radikální zvyšování počtu migrantů sebou nesou i řadu negativních postojů a samozřejmě i otázek týkajících se této problematiky. V majoritních populacích se zvyšují xenofobní názory, roste počet rasistických a ultrapravicových skupin. Všeobecně lze hovořit o zvyšujícím se sociálním napětí. Je proto zcela evidentní, že globalizaci a s ní úzce spojenou migraci zvládne pouze sociálně vyspělá, spravedlivá a dynamická společnost. Protože čím vyspělejší společnost existuje a čím větší rozdíly ve světě panují, tím víc se stává proces globalizace, potažmo migrace nevyvratitelným a neovlivnitelným. A my jako populace se s ní musíme smířit, sžít, ale především ji musíme akceptovat.

---

²⁰RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Lokální strategie integrace cizinců v ČR I.* 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2008, ISBN-978-80-7416-006-6, s.21-36

2 STRUKTURA CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR

Podle statistického úřadu pobývá v České republice bez mála půl milionu cizinců. Naše země se jim stala druhým domovem, příležitostí k práci či nadějí na lepší život pro sebe i své blízké. Je samozřejmostí, že tak jako i v jiných státech světa i na našem území žijí cizinci, kteří využívají Českou republiku pouze jako jakousi tranzitní zemi do další cílové země, které považují za lepší a perspektivnější a stejně tak je samozřejmostí, že řada cizinců využívá Českou republiku jako útočiště před svým životem a nelegální činnosti ve své domovské zemi. Ať už jsou pohnutky pro život cizinců v České republice jakékoliv, je potřeba si uvědomit, že trend migrací, který je patrný pro dnešní společnost má vysoce vzrůstající tendenci a četnost cizinců na našem území se bude i nadále zvyšovat. Z toho důvodu by se společnost měla stát méně xenofobní a více tolerantní. Tento stav ve společnosti je však pořád ještě předmětem vývoje.²¹

2.1 Asijské skupiny cizinců v České republice

Asijské skupiny cizinců patří v České republice mezi vůbec nejpočetnější menšiny. Svou kulturou a tradicí se od naší středoevropské liší asi nejvíce. Řada zainteresovaných odborníků se domnívá, že právě ona hluboká propast mezi jednotlivými kulturami je oním pravým důvodem izolovanosti a nepropustnosti, kterými jsou asijské menšiny charakteristické. Největší zastoupení cizinců z Asie na území České republiky mají Vietnamci a Číňané.²²

2.1.1 Vietnamci v České republice

2.1.1.1 Historie migrace vietnamské komunity do České republiky

Samotná migrace Vietnamců do zemí převážně východního bloku probíhala v několika zásadních vlnách. Vůbec první vlna státem organizovaných přenosů se odehrávala v rámci smluv o vzájemné hospodářské pomoci na základě dohod RVHP. První dohody se datují

---

²¹ Český statistický úřad [online].©2012 [cit.2013-06-25]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_pocet_cizincu>

²² Český statistický úřad [online].©2012 [cit.2013-06-25].Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/o/ciz_pocet_cizincu-popis_aktualniho_vyvoje>

do padesátých let minulého století. V tomto období se Československo již aktivně zapojuje do znovuoobnovování válkou zdevastovaného Vietnamu.²³

V roce 1956 poskytlo Československo domov několika desítkám vietnamských sirotků, kteří v Dětském domově v Chrastavě našli útočiště, zázemí a patřičné vzdělání, které jim později mělo být prospěšné v budování nového Vietnamu. V tom samém roce o pár měsíců později byli díky dohodám spojeným s působením obou zemí v RVHP zasíláni do ČSSR studenti, praktikanti či dělníci, kteří zde měli získávat zkušenosti a vědomosti pro budoucí život ve svých domovinách. V dobách těchto dohod měli tito vietnamští obyvatelé veškeré náklady spojené s příjezdem, následným pobytem a životem zde plně hrazeny československou vládou. Životní podmínky Vietnamců v ČSSR byli samozřejmě lepší než v jejich domovinách, přesto však nebyli nijak jednoduché. Život zde byl velice přísný a jednostranně zaměřený. Jak studenti, tak dělníci museli striktně dodržovat pravidla, jinak jim hrozila deportace zpět do Vietnamu. Pro mnohé to byl trest horší než trest smrti.²⁴

V 70. a 80. letech přichází na území Československa další vlna Vietnamců. Tento nový přísun pracovní síly měl sloužit jako splátka dluhu, který si Vietnam vytvořil vůči ČSSR v době vietnamské války. Jednalo se především o pracovní sílu, která byla podle předem připravených plánů pečlivě roztříděna do jednotlivých závodů a podniků po celém Československu. Oficiální počty takto příchozích dělníků nejsou příliš známé, odhaduje se však, že právě v rozmezí těchto výše zmiňovaných dvaceti let prošlo našim územím kolem sta tisíc Vietnamců.²⁵

2.1.1.2 Vietnamská migrace po roce 1989

V tomto období přicházejí do České republiky převážně příbuzní těch Vietnamců, kteří zde žili a pracovali ještě z dob předrevolučních nebo ti, jež o České republice pouze slyšeli. Většinou se však jedná o naprosto milné informace, které již dávno neplatí. A nově příchozí migranti, se tak dostávají do bludného kruhu, ze kterého je často velice obtížné se dostat. Řada vietnamských rodičů, kteří pobývali na našem území v době plné činnosti RVHP, si neuvědomuje, že v současné době o jejich potomky, které vysílají do České republiky, nebude postaráno tak jako dříve. Nebudou mít zajištěnou ani práci, či ubytování

²³ PAULÍK, Miroslav. *Národnostní menšiny – aneb proč se mluví o Vietnamcích*, DP, MU 2006, s.35-36, [cit.2013-05-13] Dostupné také z WWW:< http://is.muni.cz/th/55761/pedf_m/?lang=en>

²⁴ GLÍŽ, Jaroslav. *Migrace. Průzkum podmínek dalšího vzdělávání a rekvalifikace migrantů v ČR*. BP, MU 2009, s.13-16, [cit.2013-06-25] Dostupné také z WWW:<http://is.muni.cz/th/208734/pedf_b/>

²⁵ LEONTIYEVA, Yana. *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů*. 1.vyd., Praha:Sociologický ústav AV ČR, 2006, ISBN-807330-098-2, s.40-48

a ani patřičné doklady a budou tak odkázáni na příbuzné či známe nebo vietnamské či české bossy, kteří je využijí v nelegálním sektoru jako bílé koně. Obecně se dá říci, že informovanost Vietnamců o životě v naší republice je natolik zkreslená, že většina nových migrantů z Vietnamu přijíždí do Česka s vidinou života, který tady existoval v padesátých letech minulého století. Faktem však zůstává, že současná generace vietnamských migrantů je generací nikoliv dělníků, jak tomu bylo dříve, ale generací podnikatelů, živnostníků, či pracovníků v kosmetických či pohostinných službách, kteří se snaží vytvořit si ve svých prozatímních domovech jméno a postavení, kterého se ve Vietnamu jen těžko dočkají. Faktem však zůstává, že generace Vietnamců pohybujících se ve „vyšších“ kruzích představuje pár stovek jedinců, zbytek jsou opět jen mnohdy „živořící pěšáci“, tvrdě pracující, aby zaplatili všechny dluhy spojené s jejich vidinou lepšího života.²⁶

2.1.2 Číňané v České republice

2.1.2.1 Historie migrace čínské komunity do České republiky

Čínská komunita je svou mentalitou po celém světě proslulá tím, že svůj pobyt v „hostitelských“ zemích považuje pouze za dočasný, a to i přesto že se jim v mnoha případech nepodaří dostat se zpět do své domoviny.

Vůbec první početnější skupina čínských migrantů na území Československa se objevuje po druhé světové válce. Jednalo se především o mladé muže, převážně obchodníky, kteří zde zakládali rodiny s místními ženami. Jejich děti pak dostávaly česká jména a počeštěná příjmení. Ve 40.tých letech přichází na naše území další vlna čínských migrantů. Ti si již nechávají čínské občanství a díky obchodům, kterými se většina těchto migrantů zabývá, si udržují vzájemné kontakty s čínskými migranty po celé Evropě. Od roků 1949 do počátku 60.tých let pak byly vztahy mezi ČSSR a ČLR poněkud chladnější a omezovaly se pouze na diplomatické návštěvy nebo výměnné pobyty studentů. Před rokem 1989 pak na území Československa žila menší komunita čínských migrantů, převážně žen, které byly provdány za československé občany.²⁷

²⁶ LEONTIYEVA, Yana. *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmu*. 1.vyd., Praha:Sociologický ústav AV ČR, 2006, ISBN-807330-098-2, s.46-60

²⁷ MOORE, Markéta. *Číňané v České republice, 1992-2002: Zrod a formování symbolické kultury* [online]. Multikulturní centrum Praha, s.11-12, [cit.2013-05-18] Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/125/cinane_v_CR.pdf>

2.1.2.2 Čínská migrace po roce 1989

Situace po roce 1989 pak nahrávala podnikání velká poptávka po nejrůznějších druzích zboží, která na našem území v té době byla a dala podnět ke vzniku živnostníků nejen z Číny. Pravdou však zůstává, že právě mnoho lidí z řad čínských migrantů, nemělo s podnikáním před příchodem do České republiky žádné zkušenosti.

V devadesátých letech pak mnoho Číňanů zakládalo společnosti s ručením omezeným a to za účasti českého společníka. Díky takto vytvořeným společnostem pak mohli zažádat o povolení k dlouhodobému pobytu. Tito „obchodníci“ pak mohli zvát rodinné příslušníky, přátelé či obchodní partnery, kteří tak vytvářeli stále nové a nové migrační vlny. V současné době se kromě několika málo čínských studentů, nachází na našem území řada zámožných čínských podnikatelů, kteří zasahují i do české podnikatelské elity a kontakty si udržují s podsvětím čínských triád.²⁸

2.2 Skupiny cizinců z bývalého SSSR

Pod pojmem cizinci z bývalého SSSR si řada lidí prvotně vybaví migranty z Ruska, na které je všeobecně pohlíženo s xenofobním náhledem. Tento náhled vznikl především po roce 1968 a invazi sovětských vojsk. Jedná se o stigma, které v české společnosti přetrvává a zřejmě ještě nějakou dobu přetrvávat bude.²⁹

2.2.1 Rusové v České republice

2.2.1.1 Historie migrace ruské komunity do České republiky

V současnosti se počty ruských migrantů na území České republiky odhadují na 26 tis. lidí. Je však více než pravděpodobné, že toto číslo se bude neustále zvyšovat.

Historie ruských přistěhovalců na našem území je úzce spjata převážně s politickými událostmi, které se v obou zemích děly. Asi nejzajímavější jsou migrační vlny v rámci novodobých dějin, které počínaly příchody válečných zajatců v období první světové války. Další velká migrační vlna přišla ve 20. letech, kdy na území Ruska dochází

---

²⁸ MOORE, Markéta. *Číňané v České republice, 1992-2002: Zrod a formování symbolické kultury* [online]. Multikulturální centrum Praha, s.15, [cit.2013-05-18] Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/125/cinane_v_CR.pdf>

²⁹ SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice*. Praha: Pavel Mervart, 2010, ISBN-978-80-87378-49-6, s.39-41

k velkému komunistickému převratu. Jednou z posledních velkých migrací Rusů na naše území, je období po rozpadu SSSR. Je však pravdou, že v tomto období to ruští emigranti neměli na našem území příliš jednoduché, protože české protiruské, potažmo protisovětské smýšlení nebylo přátelské.³⁰

2.2.1.2 Ruská migrace po roce 1989

V současné době se uvádí, že nově příchozí migranti z Ruska, jsou převážně podnikatelé, kteří již mají například rodinné příslušníky v České republice. Důvodem jejich migrace pak není špatná životní úroveň v Rusku, ale politická nejistota či velké obavy se stále se zvyšující kriminality. Současná ruská menšina na našem území se dá považovat za neucelenou a roztržštěnou. Mezi jejich členy však existují značné rozdíly v ekonomickém, náboženském i politickém přístupu k životu, k členům své komunity i ke členům majority.³¹

2.2.2 Ukrajinci v České republice

2.2.2.1 Historie migrace ukrajinské komunity do České republiky

Vztahy mezi Čechy a Ukrajinci sahají do hluboké minulosti, datují se až do období raného středověku. Všeobecně se dá říci, že v historii byla však existence Ukrajinců, dříve označovaných „Rusínů“ spíše náhodná a souvisela převážně s obdobími válečných konfliktů. Novým domovem pro Ukrajince se staly České země až ve druhé polovině 19.století. Další důležitou vlnou v rámci ukrajinské migrace bylo období 20. století, kdy do Prahy mířila komunita ukrajinských studentů studujících na pražských vysokých školách. V tomto období se pak na našem území začínají objevovat i první dělníci, kteří odcházejí do českých zemí za prací. Jejich počet se v průběhu obou válečných období značně zvyšoval, zatímco ukrajinských studentů studujících vysoké školy v českých zemích naopak citelně ubývalo.³²

---

³⁰Ruská národnostní menšina [online]. Vláda České republiky ©2006 [cit.2013-07-12] Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/ruska-narodnostni-mensina-16155/>>

³¹DRBOHLAV, Dušan. *Současná migrace Ukrajinců a Rusů do Česka – Podrobnosti a rozdílnosti*[online]. ©2003 [cit.2013-07-15] Dostupné také z WWW:< <http://www.migraceonline.cz/cz/e-knihovna/soucasna-migrace-ukrajincu-a-rusu-do-ceska-podobnosti-a-rozdilnosti>>

³² ZILYNSKIJ, Bohdan. *Ukrajinci v Čechách a na Moravě: stručný nástin dějin*. Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, 2002, ISBN-80-903164-1-7, s.3-63

2.2.2.2 Ukrajinská migrace po roce 1989

Situace menšin a cizinců obecně se po roce 1989 do značné míry zlepšila. Neboť v předchozích obdobích byli cizinci dosti omezováni. Značná míra současné ukrajinské migrace čítá převážně ekonomicky aktivní jedince. Velká část ukrajinských obyvatel u nás pracuje v dělnických profesích, proto nejvyšší dosažené vzdělání nebývá ve značné části ani středoškolské. Motivací k migraci pro řadu Ukrajinců je převážně špatná ekonomická situace v jejich domovině. Je však pravdou, že Ukrajinci nejsou nuceni z finančních důvodů opouštět svou zemi, protože situace na Ukrajině je sice vážná, ale dostačující pro přežití. Řada Ukrajinců si do České republiky na rozdíl od např. Vietnamců, přijíždí vylepšit své životní podmínky. Např. našetřit si na vlastní bydlení, studium dětí, či lepší kosmetiku a oblečení. Svůj pobyt v České republice proto považují spíše za jakýsi druh pracovní cesty. Zvláštním fenoménem v rámci současné ukrajinské migrace, především tedy pracovní migrace, je oblast nelegálního sektoru. Jedná se o zamotaný kruh, na kterém parazitují především zámožní podnikatelé východního bloku, kteří zaměstnávají chudé pracovníky z Ukrajiny, kteří se chtějí vyhnout byrokratickým a často velice zdlouhavým procesům.³³

2.3 Skupiny cizinců z bývalé Jugoslávie

Migranti z bývalé Jugoslávie se dají přirovnat k těm skupinám cizinců, kteří na našem území hledali útočiště před válkou zdevastovanou domovinou a kteří na našem území hledali lepší podmínky pro sebe a své rodiny. Mezi nejpočetnější skupiny cizinců z bývalé Jugoslávie, kteří pobývají na našem území, můžeme zařadit Chorvaty, Srby, Makedonce a obyvatelé Bosny a Hercegoviny.³⁴

2.3.1 Historie migrace občanů z bývalé Jugoslávie na území ČR

Zásadní pro emigraci z Jugoslávie na naše území byly především sedmdesátá léta a období, kdy byla na našem území kvalitní a přitom levná pracovní síla vysoce nedostatkovým zbožím. Tehdejší československá vláda to řešila dovozem pracovníků ze spřátelených států, jako bylo Polsko, Vietnam i Jugoslávie. V Jugoslávii byli pracovníci za takovou

³³ LEONTIYEVA, Yana. *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů*. 1.vyd., Praha:Sociologický ústav AV ČR, 2006, ISBN-807330-098-2, s.32-46

³⁴ OTČENÁŠEK, Jaroslav. *Imigranti z bývalých zemí bývalé Jugoslávie (po roce 1991)*. [cit.2013-08-15]. Dostupné z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/128/imigranti_byvale_Jugoslavie.pdf>

možnost práce vděční, protože vysoká nezaměstnanost a špatná platební morálka zaměstnanců velmi ztěžovala život tamějším obyvatelům.

2.3.2 Migrace z bývalé Jugoslávie po roce 1989

Počátkem devadesátých let nastala další masivní vlna emigrace ze států bývalé Jugoslávie a to především z důvodů válečného konfliktu, který země sužoval. Ze zemí tehdy odcházeli především mladí perspektivní lidé, studenti nebo ti, kteří měli jinde v Evropě, tedy i v České republice příbuzné. Pro mnohé z nich byla Česká republika zemí cílovou, nezanedbatelné množství emigrantů však považovalo Českou republiku pouze za tranzitní zemi při cestě dále na západ, především pak do Německa. Nejčastější činností těchto nových emigrantů je pak drobné podnikání a to především v pohostinské oblasti. Řada z nich jsou majitelé a provozovatelé pizzerií, kaváren či restaurací. Dále pracují jako překladatelé či domácí učitelé svých mateřských jazyků.³⁵

2.4 Dílčí závěr

Jak je již z této kapitoly patrné, hovoříme-li o početnějších skupinách cizinců, jako jsou cizinci z Asie, cizinci ze států bývalého SSSR či bývalé Jugoslávie, kteří pobývají na našem území, je možné si povšimnout jistých společných rysů. Jedním z prvních společných rysů je, že první velké migrační vlny výše zmiňovaných skupin cizinců byly zaznamenány v rámci vzájemné pomoci socialistických států v období sedmdesátých a osmdesátých let minulého století, kdy v tehdejší Československu chyběla levná pracovní síla, ochotná pracovat za stravu, bydlení a minimální mzdu. Další vlny migrantů pak většinou přicházeli za rodinami či známými, kteří republice již pobývali. Takřka ve všech zmiňovaných státech nebyla hospodářská úroveň a s ní spjata i životní úroveň jejich občanů příliš dobrá a tak se nabízelo řešení v podobě pracovních příležitostí v jiných zemích tedy i České republice. Pro řadu takto příchozích cizinců se jednalo jediné řešení bezvýhodné situace, se kterou se ve své domovině potýkali.

Dalším podstatným a společným rysem byly podnikatelské aktivity cizinců po roce 1989. Většinou se jednalo o ty cizince, kteří přijeli a pracovali v Československu ještě před

---

³⁵ OTČENÁŠEK, Jaroslav. *Imigranti z bývalých zemí bývalé Jugoslávie (po roce 1991)*. [cit.2013-08-15]. Dostupné z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/128/imigranti_byvale_Jugoslavie.pdf>

revolucí a následně využili mezer v legislativě v nově vznikajícím státě. Tito cizinci, již byli zblhlí v jazyce, udržovali si kontakty i se státní správou a patřičnými úřady.

Další migrace cizinců, kteří přicházeli a přicházejí na naše území v současnosti, většinou dodržují původní trend příchodů do republiky z pracovních důvodů. Nejedná se však již pouze o pracovníky dělnického typu. Na naše území přichází i vzdělaná inteligence, která se prosazuje v inženýrských profesích, ve zdravotnictví a jiných profesích.

Pravdou však zůstává, že řada z těch, kteří přicházejí za svými příbuznými dnes, nemají správné povědomí o fungování České republiky a dostávají se tak do spárů nájemných pracovních agentur. Tyto agentury cizincům slibují práci, bydlení a veškerý komfort spojený s přepravou z jejich domoviny do cílové země. Velice často se tak děje za neúměrnou odměnu těmto agenturám, díky kterým se cizinci zadluží po zbytek svého života nebo přijdou o veškerý majetek. Po příjezdu do cílových zemí je zprostředkovatelé agentur většinou nechají na pospas osudu v cizí zemi, bez prostředků, bez práce, znalostí jazyka či zákonů s vymahači dluhů za zády.³⁶

---

³⁶ KRAUS, Filip, NOŽINA, Miroslav. *Kriminální síť ve vietnamské diaspoře. Případ České republiky*. Praha: Úřad mezinárodních vztahů, 2009, ISBN:978-80-86506-1, s.38-42

3 MOŽNOSTI INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V současné době vzniká řada podpůrných ideologií a integračních konceptů, které napomáhají integraci cizinců v hostitelských zemích. Neboť samotná integrace cizinců je zcela zásadní pro udržení rovnováhy ve společnosti. Zkušenosti z mnoha dalších států a to i států Evropské unie jasně poukazují na to, že neefektivní integrace cizinců může vést k fatálním společenským problémům, zahrnujícím až rozklad společnosti v obecném měřítku. Cizinci, jejichž integrace neproběhla dokonale, často žijí v segregaci, potýkají se s nezaměstnaností, nižším příjmem či chudobou. Mezi jeden z častých důsledků těchto společenských jevů je i nárůst kriminality mezi skupinami těchto cizinců. Dále je třeba upozornit i na fakt, že řada z těchto sociálních jevů bývá přenášena i na další generace cizinců.³⁷ Integrace cizinců je do značné míry ovlivněna i způsobem migrace. Což znamená, jestli se jedná o legální či nelegální migraci. V rámci nelegální migrace je proces integrace mnohem složitější, především kvůli předsudkům, které se k tomuto procesu váží.³⁸

3.1 Integrace skupin cizinců z Asie

3.1.1 Integrace vietnamské komunity v České republice

Vietnamská komunita je velmi specifická v rámci integrace vůči majoritě. A to proto, že na jednu stranu si drží odstup vůči majoritě, jejich izolovanost a nepřístupnost je více než patrná a na stranu druhou musí s majoritou komunikovat a spolupracovat, neboť právě vzájemná spolupráce je nevyhnutelná v rámci společenských vztahů a při podnikatelských činnostech, které provozují v České republice. Tato nutnost se pak projevuje především ve velkých městech, kde je soustředěno více vietnamských občanů, např. ve vietnamských tržištích. Díky propracovanosti vietnamských komunit na velkých tržištích, Vietnamci často ani nepocítují potřebu bližšího kontaktu s majoritou. Dalším relativně nežádoucím prvkem v procesu integrace je i to, že většina Vietnamců považuje své působení v České republice pouze za přechodné stádium, takže svůj život v České republice, až na pár

³⁷ VAVREČKOVÁ, Jana, BAŠTÝŘ, Ivo. *Metodika sledování a hodnocení integrace cizinců z třetích zemí v České republice*. 1. vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-070-7, s.8-9

³⁸ DRBOHLAV, Dušan. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2008, ISBN: 978-80-246-1552-3, s.31

výjimek, prožijí v jakémsi provizoriu a to jak v oblasti bydlení, tak v rámci volnočasových aktivit i v jiných oblastech života. Díky životu na tržnicích, kde se tito migranti převážně sdružují, je proces integrace poměrně obtížný a často naprosto nedokonalý.

Sama většinová vietnamská komunita považuje rozdíly ekonomické, politické, kulturní i náboženské natolik závažné, že životní provizorium je jakousi nutností pro přežití v České republice. Samotný nedostatečný proces integrace má své kořeny již před rokem 1989, kdy Vietnamci, kteří byli do tehdejšího Československa posíláni na odborné zapracování v rámci RVHP, měli tak striktní podmínky pro život ve svém novém působišti, že bližší kontakty s majoritou nebyli takřka vůbec možné. Jakékoliv kontakty s majoritou byly okamžitě trestány vyhoštěním zpět do Vietnamu. Je tedy více než pravděpodobné, že tyto obavy z bližších kontaktů s majoritní společností přetrvaly i do současnosti.³⁹

3.1.2 Integrace čínské komunity v České republice

Čínská minorita v naší společnosti zastává roli jakési neviditelné menšiny, která je pro majoritu poměrně uzavřená. I zde stejně jako v případě integrace Vietnamců, je patrný velký rozdíl v kulturních, náboženských, politických a především také jazykových faktorech, které do značné míry komplikují nebo přímo znemožňují kvalitní integraci do majoritní společnosti. Je tedy více či méně na místě hovořit o integraci čínské komunity jako o neprobádané oblasti.⁴⁰

3.2 Integrace skupin cizinců z bývalého SSSR

3.2.1 Integrace ruské komunity v České republice

Ruská komunita představuje v České republice poměrně specifickou menšinu. Tento fenomén je způsoben především proto, že v současné České republice, je neustále patrná jakási rezervovanost hraničící až z nevlí proti všemu ruskému, které zatím český občan nedokázal odlišit od sovětského. Díky tomuto fenoménu je proces integrace do značné míry stížen. Faktorem, který nahrává možné integraci je pak jazyková podobnost mezi ruským jazykem a českým. Řada středních a starších ročníků měla ruský jazyk ve školním

---

³⁹ BROUČEK, Stanislav. *Aktuální problémy adaptace vietnamského etnika v ČR* [online]. Praha: Etnologický ústav Praha, 2003. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/107/vietnamska_etnika.pdf> [cit.2013-08-15]

⁴⁰ OBUCHOVÁ, Eubica. *Čínská komunita v České republice 2001* [online]. Praha: Orientální ústav AV ČR, 2002. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/120/Cinska_komunita_v_CR.pdf> [cit.2013-08-20]

prostředí povinný, takže jazykovou bariéru nelze považovat za fatální komplikaci v integraci.

Po roce 1989 pak proudí do České republiky především absolventi středních či vysokých škol, kteří nemohou vykonávat svou práci z politických či jiných přidružených důvodů. Mnohokrát se ale stává, že profesi, kterou v ČR vystudovali, nevykonávají, a to většinou z nedostatku konkrétních pracovních příležitostí. Zajímavostí je integrace migrantů z ekonomických důvodů a jejich následná integrace do majoritní společnosti. V tomto případě rozlišujeme migranty na ty, kteří přišli s dostatečným kapitálem, nebo na ty, kteří přišli bez finančních prostředků. Je zcela pochopitelné, že ti, kteří měli dostatečné finanční prostředky při příchodu do ČR, si v rámci majoritní společnosti našli kontakty a přátelé relativně rychle. Hůře na tom byli ti, kteří Českou republiku považovali za místo lepších příležitostí. Komplikace při vyřizování patřičných povolení, hledání práce, odloučení od příbuzných, finanční nejistota a nestabilita, strach z budoucnosti či xenofobní postoje majority vůči všemu sovětskému, potažmo ruskému, nahrávají schopnějším z řad Rusů i Čechů, kteří umějí situaci náležitě využít ve svůj prospěch a zasvětit tak do procesů integrace velice rychle, většinou však na druhé straně zákona. Takoví z řad Rusů jsou opět dosti často využíváni k nelegálním činnostem nebo pouze jako „bílí koně“.⁴¹

3.2.2 Integrace ukrajinské komunity v České republice

Integrace Ukrajinců do české společnosti je do jisté míry obdobná jako v případě integrace Rusů. Historie Ukrajinských migrantů na území dnešní České republiky je poměrně dlouhá. Podobnost jazyka, či kultury udělalo z ČR vhodným místem pro ukrajinské, většinou ekonomické migranty, kteří v České republice hledali lepší budoucnost a výdělků pro sebe i svou rodinu. V největší míře tedy do ČR přicházejí především dělníci, kteří se uplatňují převážně ve stavebnictví. Přestože podobnost s majoritou je velká, i tak se drží Ukrajinci převážně ve svých skupinách, neboť z dostupných materiálů vyplynulo, že řada Čechů považuje Ukrajince spíše za kriminální živly a příživníky na české ekonomice, kteří obírají domácí obyvatelstvo o možnosti práce. Přes vzájemnou podobnost s ruskými migranty je nutno podotknout, že ukrajinská komunita je mnohem uzavřenější pro majoritní společnost než ta ruská. Mnohdy oni sami nechtějí navazovat bližší vztahy se společností. Jedná se o zamotaný kruh, protože dokud budou Ukrajinci považováni

---

⁴¹ SLÁDEK, Karel. *Ruská diaspora v České republice*. Praha: Pavel Mervart, 2010, ISBN-978-80-87378-49-6, s.30-35

za uzavřenou a nepropustnou komunitu, budou pro majoritu vždy terčem jisté podezřívavosti.⁴²

3.3 Integrace skupin cizinců z bývalé Jugoslávie

3.3.1 Chorvaté, Srbové, Makedonci, obyvatelé Bosny a Hercegoviny

Příslušníky chorvatské národnosti lze v obecném měřítku rozdělit na Chorvaty z území dnešního Chorvatska a na Chorvaty z Bosny a Hercegoviny. Mezi další stát bývalé Jugoslávie patří Srbsko, kdy Srby lze rozdělit na Srby přímo ze Srbska, dále Srby z Vojvodiny a Srby z Bosny a Hercegoviny. Dalším státem je Makedonie, kdy Makedonce můžeme rozdělit na etnické Makedonce z dnešní Makedonské republiky a na Makedonce žijící na území dnešní Řecka.⁴³

Chorvatská migrace na území České republiky není ničím novým. Svými kořeny sáhá již do dávné historie. Velká vlna migrace po druhé světové válce nastává v šedesátých letech, kdy na naše území přicházejí poměrně mladí lidé, kteří si zde nacházejí životní partnery. Původní záměr však nebyl zůstat na našem území trvale.

V rámci srbské migrace lze hovořit především o novějším fenoménu, kdy první větší skupiny Srbů se na našem území objevují v 60. a 70.tých letech, kdy Srbové začali využívat pracovní možnosti, které se jim v naší republice naskytly. Obdobně na tom byli i cizinci z Makedonie. Obecně se dá říci, že o migraci ze států z bývalé Jugoslávie můžeme hovořit jako o dobrovolné s tím, že pro řadu z nich byla Česká republika skutečně zemí cílovou. Po roce 1989 přicházejí do České republiky převážně vzdělanější lidé, kteří u nás začínají uskutečňovat podnikatelské záměry. Provozují řadu kaváren, pizzerií či restaurací a dále se uplatňují i v jiných oblastech. Řada z těchto nových migrantů, však považuje pobyt v České republice za dočasný, a proto si ponechávají své původní občanství. Obecně se dá říci, že občané z bývalé Jugoslávie se cítí být integrováni do české společnosti, ale o asimilaci hovořit nelze, protože se svojí domovinou udržují poměrně živé svazky. Za Čechy se do jisté míry nepovažují ani potomci těchto imigrantů. K lepší integraci než

---

⁴² ZILYNSKIJ, Bohdan. *Ukrajinci v Čechách a na Moravě: stručný nástin dějin*. Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, 2002, ISBN-80-903164-1-7, s.64-72

⁴³ UHEREK Zdeněk, HOŠKOVÁ, Simona, OTČENÁŠEK, Jaroslav. *Úspěšné a neúspěšné strategie integrace cizinců* [online]. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2002, s.17-37 [cit.2013-06-25]. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/108/strategie_integrace.pdf>

např. u migrantů z Asie dochází převážně z toho důvodu, že jazyky, jimiž migranti mluví, nejsou tak vzdálené od češtiny jako např. vietnamština a český jazyk se jim lépe učí. Důležité je, že migranti z bývalé Jugoslávie nejsou nijak zvlášť uzavřená komunita, čemuž nasvědčuje i řada smíšených manželství či partnerství. Proto integrace jako taková a vztahy, které migranti s majoritou mají, nejsou nijak specifické, tolerance mezi majoritou a migranty je zde na relativně dobré úrovni.⁴⁴

3.4 Cizinci na trhu práce

Součástí integrace migrantů do majoritní společnosti je bezesporu možnost jejich uplatnění na trhu práce. Větší část cizinců si hledá práci na území České republiky sama, využívají příležitosti, kdy řada zaměstnavatelů pořádá množstevní náborů na zahraniční pracovníky. Další způsobem pak může být využívání pracovních agentur, které se ale dosti často chovají vůči svým svěřencům nekorektně. Jedná se většinou o nelicencované agentury, které využívají důvěřivosti nových žadatelů o práci. Na český trh práce vstupuje řada cizinců proto, že jsou v mnoha aspektech daleko výhodnější, než domácí pracovníci. Pro řadu zaměstnavatelů je důležité, že cizinci, kteří v ČR pracují, většinou nemají rodinné či jiné závazky, takže je jim jedno, kde momentálně pracují. Dále nejsou nijak nároční na pracovní prostředí či striktní dodržování pracovní doby. Důležitým faktorem nahrávajícím zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají cizince je i jejich takřka nulová absence z důvodů nemoci či nenáročnost v rámci mzdových podmínek.⁴⁵

Velké rozdíly panují i v rámci uplatňování žen a mužů cizinců na trhu práce. Existuje všeobecně známý fakt, že ženy cizinky mají jednu z nejobtížnějších pozic v dosažení soběstačnosti na trhu práce, které způsobují sociální izolovanost, závislost na jiných, nejčastěji pak své rodině a chudobu.⁴⁶

Z výzkumů zabývajících se problematikou zprostředkování práce cizincům, které vycházejí z terénních šetření, je jasně dokázáno, že:

---

⁴⁴ OTČENÁŠEK, Jaroslav. *Imigranti z bývalých zemí bývalé Jugoslávie (po roce 1991)*. [cit.2013-08-15]. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/128/imigranti_byvale_Jugoslavie.pdf>

⁴⁵KROUPA, Aleš a kol.. *Nelegální zaměstnávání a podnikání cizinců na českém trhu práce*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 1997, s.4-16

⁴⁶*Analýza přístupu imigrantek a imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v České republice* vypracovaná MPSV České republiky. Dostupná z WWW:<http://www.cizinci.cz/files/clanky/484/Analyza_imigranti.pdf> [cit.2013-07-16].

- Cizinci se při zprostředkování práce často obrací na své krajany a téměř nevyužívají oficiálních dokumentů nebo webových stránek patřících ministerstev, či jiných neziskových organizací.
- Cizinci pocítují obrovské rezervy v informovanosti o české legislativě, kultuře, zvycích či možnostech zlepšení českého jazyka, které by byly dostupné v mateřštině daných skupin cizinců.

Tyto informace jsou poněkud alarmující a svědčí o nedostačující integraci v rámci české společnosti obecně i v rámci trhu práce.⁴⁷

Za nejčastější oblasti, ve kterých se cizinci jako zaměstnanci objevují, lze považovat především stavebnictví, velkoobchod a maloobchod. Charakteristiky takovýchto pracovních míst jsou velice specifické. Až 75 % cizinců pracuje v oblastech, kde jsou velmi nízké, či žádné požadavky na dosažené vzdělání, což je pro řadu cizinců velice výhodné. To však pochopitelně odráží na mzdě či obecně na pracovních podmínkách. Podle výzkumů českého statistického úřadu je zcela patrné, že v nižších a středních třídách pracují cizinci z bývalého SSSR či Vietnamu, zatímco většina cizinců z Ukrajiny či Moldavska pracuje ve většině případů na pozicích pomocné a nekvalifikované pracovní síly. Všechny tyto zmíněné informace jdou následně ruku v ruce s životními podmínkami, které v ČR cizinci mají. Avšak nutnost pracovat dvanáct a více hodin denně, pracovat o víkendech či na nebezpečných místech a za každého počasí je pro většinu cizinců opravdu neodmyslitelná. Bez těchto možností by totiž často neměli ani co jíst.⁴⁸

V poslední době zásadně roste i trend migrace z důvodů zaměstnání. Důvodem je velký „hlad“ a nedostatek kvalifikovaných odborníků. V současnosti je největší poptávka po IT specialistech.⁴⁹

3.4.1 Nelegální zaměstnávání cizinců

K nelegálnímu zaměstnávání ze strany zaměstnavatele i cizinců dochází především proto, že je to pro obě strany výhodnější. Ze strany zaměstnavatele se jedná především o to, že při nelegálním zaměstnávání cizinců nemusí dodržovat platné standardy jako je kvalita ubytování či stravy a takto nelegálně zaměstnaní cizinci nemají nárok si na cokoliv

---

⁴⁷ *Analýza přístupu imigrantek a migrantů ke vzdělávání a na trh práce v České republice* vypracovaná MPSV České republiky. Dostupná z WWW:<http://www.cizinci.cz/files/clanky/484/Analýza_imigranti.pdf> [cit.2013-07-16].

⁴⁸ TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Vybrané aspekty života cizinců v ČR*. 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-067-7, s.13-29

⁴⁹ HORÁKOVÁ, Milada. *Mezinárodní migrace a migrace cizí pracovní síly*.1.vyd. Praha:VÚPSV, 2003, ISBN:80-239-2927-5, s.10

stěžovat nebo se čehokoliv domáhat. Dalším a dosti zásadním motivem jsou pak obtížně vymahatelné pokuty za porušování předpisů v rámci nelegálního zaměstnávání cizinců. Ze strany cizinců se jedná především o vyhnutí se zdlouhavým administrativním procedurám. Podle řady expertů nejčastěji porušují předpisy spojené se zaměstnáním a povolením k pobytu cizinci ze zemí bývalého východního bloku.⁵⁰ Obecně se však dá říci, že novým trendem v oblasti migrace je pokles migrace za prací či zaměstnáním a vzestup cizinců-podnikatelů.⁵¹ Místem s největší koncentrací cizí pracovní síly je pochopitelně hlavní město Praha. Je však zcela pochopitelné, že nemalou měrou cizinců přispívají i další velká města jako jsou Brno či Plzeň nebo příhraniční oblasti.⁵²

3.4.2 Podnikání cizinců

Téma podnikání cizinců by mohlo být jako samostatná Diplomová práce. Přestože je podnikání cizinců pořád v menšině oproti zaměstnaným cizincům, dá se říci, že procenta živnostníků s cizí státní příslušností pozvolna roste. Je to pochopitelné, neboť podnikání nabízí určitou flexibilitu a odpouští problémy často spojené s povolením k pobytu. Je jasné, že ke zdárnému podnikání je nutný určitý kapitál, se kterým řada cizinců přijíždí již ze své rodné země. Pro mnohé cizince je však podnikání odrazem roku 1989, který i pro ně stejně jako pro majoritní společnost znamenal „žně“ a velký „hlad“ po veškerém zboží. Dalším faktorem byl i fakt, že pro mnohé cizince byla firma založená na jednoho cizince automatickou vstupenkou do České republiky a to ve formě spoluvlastníka společnosti. Přestože podnikatelská činnost cizinců je patrná takřka na každém kroku a pro české podnikatele je obrovskou konkurencí, často za tímto způsobem podnikání figuruje práce, kruté zacházení, vydírání, či vyhrožování.⁵³

---

⁵⁰KROUPA, Aleš a kol.. *Nelegální zaměstnávání a podnikání cizinců na českém trhu práce*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 1997, s.20,55

⁵¹HORÁKOVÁ, Milada. *Trendy v zahraničních pracovních migracích v ČR v letech 1995-2004*. Praha: VÚPSV, 2004, s.3-4

⁵² HORÁKOVÁ, Milada. *Současný vývoj pracovních migrací v ČR*. 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2000, s.23

⁵³TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava. *Vybrané aspekty života cizinců v ČR*. 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-067-7, s.58

3.5 Vzdělávání cizinců

Povinná školní docházka je v České republice povinná do 15 let věku dítěte a to bez ohledu na jeho občanství. Stejně tak mají všichni občané bez ohledu na občanství stejný nárok a základní, střední, či vysokoškolské vzdělání. Většina dětí cizinců studujících na českých školách si vede velice dobře, často mnohem lépe, než české děti. Je to dáno především tlakem ze strany rodiny. Ti ve svých dětech mnohdy vidí novou naději pro sebe, svou rodinu i rodnou zem. Mnozí z nich totiž pevně věří, že se jednou i s dětmi do své rodné země vrátí. Řada z těchto dětí si na relativně moderní a pohodlný život mezi svými českými vrstevníky zvykla natolik, že se do svých rodných zemí vrátit nechce.⁵⁴

Co se vzdělávání dospělých cizinců týká, mělo by se především dbát na kvalitní výuku českého jazyka, který je klíčový pro úspěšnou integraci. Stát by měl dbát nejen na samotnou výuku, ale i na správnou motivaci cizinců k tomu, aby se český jazyk učili. Další problém, který se vyskytuje v rámci vzdělávání, jsou pro mnoho cizinců finančně nedostupné rekvalifikační kurzy. Řada z nich si vydělá pouze tolik, aby měli na pobyt a skromný život v České republice. Nejzásadnějším problémem je, že většina cizinců nemá chuť jakkoliv se vzdělávat, aby tak usnadnili proces integrace a stát ani jiné neziskové instituce nemají zájem či finanční prostředky k jejich důsledné motivaci.⁵⁵

3.6 Bytové podmínky cizinců

Bytové podmínky cizinců jsou poněkud neprozkoumanou oblastí. Obecně se má však za to, že žijí převážně v nájemních bytech, kdy řada obcí na základě finanční podpory státu, nabízí pro cizince nejméně roční nájemné v bytech s relativně nízkým nájemem.⁵⁶

Pokud ale cizinci hledají bydlení na vlastní pěst, často narážejí na velké komplikace. Vzhledem k nedostatku možností, jsou často nuceni využívat nájemních bytů, patřících soukromým majitelům, kteří chtějí velmi vysoké nájemné a na cizincích tak profitují. Mnohdy se ani nejedná o byty, ale pouze i jednu větší místnost, která slouží například celé

---

⁵⁴DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku*, 1.vyd., Praha:Sociologické nakladatelství(SLON), 2010, ISBN-970-80-7419-039-1, s.108,109

⁵⁵ *Analýza přístupu imigrantek a imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v České republice* vypracovaná MPSV České republiky. Dostupná z WWW:<http://www.cizinci.cz/files/clanky/484/Analyza_imigranti.pdf> [cit.2013-07-16].

⁵⁶DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku*, 1.vyd., Praha:Sociologické nakladatelství(SLON), 2010, ISBN-970-80-7419-039-1, s.108,109

rodině cizinců nebo skupině cizinců, kteří spolu v žádném vztahu nejsou. Existují i případy, kdy celé rodiny cizinců přežívají takřka celý svůj život v ČR na nejrůznějších druhořadých ubytovnách.⁵⁷

3.7 Dílčí závěr

Situace cizinců je pro většinovou společnost neznámá. Majorita považuje cizince ve své zemi za jakousi samozřejmost, kterou přináší dnešní společnost a která k dnešní moderní době prostě patří. Nesnaží se je však dostatečně přijmout mezi sebe, poznat jejich způsob života, jejich kulturu či jazyk. Integrace cizinců v ČR je poměrně obtížnou záležitostí, neboť rezervovanost a předsudky jsou v naší společnosti v hierarchii neduhů na prvních příčkách.

Řada z nás vůbec netuší, že stejně tak jako my Češi i cizinci zde mnohdy žijí ze dne na den, častokrát v otřesných podmínkách jak bytových či pracovních, tak společenských nebo ekonomických. Mnozí z cizinců, kteří přicházejí do České republiky, v ní nevidí pouze naději na lepší zítřky, ale pro mnohé z nich je to jediné možné východisko, pro to, aby vůbec nějakou budoucnost se svými rodinami. Vystřízlivění pak často přichází velice brzy a snaha přežít v cizí zemi, bez prostředků, a jakékoliv jistoty mnohdy znamená odsouzení k protiprávní činnosti.

Velice důležité je uvědomit si, že cizinci žijící na území České republiky nejsou znevýhodněni pouze v oblasti práce, znalostí zákonů, či jazyka, ale i v oblasti společenských vztahů a zažitých stereotypních postojů majoritní společnosti. Na popředí v oblasti oblíbenosti a relativně kladných postojů, jsou převážně cizinci ze zemí na západ od nás a ve Spojených státech. Horší jsou postoje k cizincům pocházejícím z území Balkánu, východní Evropy či Asie. Velký vliv na tyto postoje mají nejen historické souvislosti a vztahy s ČR, ale také ekonomická vyspělost a světová prestiž.⁵⁸

---

⁵⁷ SOUDKOVÁ, Vladimíra, SOUDEK, Tomáš. *Bariéry mezi námi očima cizinců*. Praha: European Training and Consulting, 2008, ISBN-978-80-254-3857-2, s.29-33

⁵⁸ LEONTIYEVA, Yana, VÁVRA, Martin a kol. *Postoje k migrantům*. Praha: SÚAV ČR, 2009, ISBN:978-80-7330-173-6, s.56-57

4 KRIMINALITA CIZÍCH STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Pro Českou republiku existují dva nejzásadnější typy zločinecké organizace, které souvisejí s cizinci. Těmito typy jsou organizovaný zločin a „nahodilá“ trestná činnost jedinců.

4.1 Organizovaný zločin

Pro termín organizovaný zločin existuje celá řada definicí. Mezi jednu ze základních patří i definice vycházející z Mezinárodní úmluvy OSN, jejíž znění je následující: „ *Skupina organizovaného zločinu znamená strukturovanou skupinu tří či více osob existující ve vzájemné shodě za účelem spáchání jednoho či více závažných trestných činů či trestných činů stanovených v souladu s Úmluvou (OSN) za účelem získání přímého či nepřímého finančního či jiného hmotného prospěchu.*“⁵⁹

Evropská unie používá při rozlišování organizovaného zločinu následující charakteristické prvky:

- Využívání násilných a jiných nátlakových prostředků
- Dlouhodobé fungování spjaté s danou protiprávní činností
- Páchání zvláště závažné trestné činnosti pro dosažení maximálního zisku
- Spolupráce ve skupinách
- Specifická pozice a role v dané kriminální struktuře
- Napojení na politiku, média, veřejný sektor, soudní orgány
- Napojení na praní peněz
- Páchání trestné činnosti na mezinárodní úrovni⁶⁰

Skupiny figurující v organizovaném zločinu se liší především ve své struktuře a to od libovolně seskupených jedinců, po dokonalé strukturované jedince s precizně vypracovaným řádem a pravidly pro každého jednotlivce. Skupiny jednotlivého

⁵⁹ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, S.14-15

⁶⁰ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.16

organizovaného zločinu se většinou seskupují na základě jistých společných sociálních prvků, jako jsou prvky jazykové či teritoriální. Nejdůležitější pro skupiny páchající tento typ trestné činnosti jsou jejich vůdci udržující stabilitu, respekt a funkčnost takto vytvořených skupin. K trestné činnosti využívají i vysoce fundovaných odborníků a pro dosažení svých cílů tyto skupiny zločinců používají zastrašování, vydírání, vraždy a v současnosti i počtem obětí nejbrutálnější teroristické útoky.⁶¹

4.1.1 Organizovaný zločin na území ČR

Pro organizovaný zločin existovaly dostatečně příznivé podmínky jak v dobách socialistických, tak v současnosti. Jeho kořeny lze vystopovat již v dobách tzv. „první republiky,“ kdy doménou tohoto typu trestného činu bylo především pašování zboží jako byl např. cukrín.

Velkým zlomem se pak stávají devadesátá léta. Dochází k otevření hranic, k silné migraci, k otevření ekonomiky a s tím spojenými majetkovými pohyby, privatizačním procesům a nedostatečně zformované legislativě. Naše polistopadová společnost se v oněch organizovaných typech trestné činnosti příliš nevyznala. Krádeže aut, vraždy nebo obchod s drogami fungoval na minimální úrovni a pro zahraniční kriminální skupiny tak u nás neexistovala příliš velká konkurence.

Pokud bude shrnuta situace na našem území po roce 1989, dá se jednoznačně říci, že vysoce strategická poloha mezi zeměmi EU, velice slabě vytvořeným vnitrozemským organizovaným zločinem, ochotou části populace podílet se na protiprávní činnosti je naše země takřka rájem pro vstup a fungování mezinárodních organizovaných zločineckých uskupení. V současné době je zaznamenána nejčastější kriminální aktivita u skupin z Asie, bývalého SSSR či Balkánu.⁶²

---

⁶¹ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.16-18

⁶² NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.11-16

4.2 Asijský organizovaný zločin

Mezi vůbec nejaktivnější skupiny asijských zločineckých struktur patří především ty čínské a vietnamské.

V rámci čínského organizovaného zločinu lze považovat za nejpodstatnější uskupení tzv. „triády“, navazující na tajná čínská uskupení, jejichž kořeny sahají až do 17. století. V současnosti existuje pouze v Hongkongu na 50 triád čítajících kolem 100 tis. členů. Je nutné podotknout, že velká řada z jejich členů jsou vysoce postavení muži s mnoha milionovým majetkem.

Faktory, které pak vedly k rozmachu čínského organizovaného zločinu ve světě, byly především spojeny se vstupem Číny do světové ekonomiky a snížení kontrol na státních hranicích.

Další důležitou skupinou představující asijský organizovaný zločin jsou příslušníci vietnamské komunity charakterizované svojí uzavřeností a nepřístupností pro vnější svět. Pro Vietnamce je pak charakteristická převážně hospodářská trestná činnost.⁶³

4.2.1 Asijský organizovaný zločin na území ČR

Mezi vietnamskou a čínskou komunitou na území České republiky je jeden z nedůležitějších rozdílů, že první známky čínského organizovaného zločinu jsou u nás registrovány až v devadesátých letech.⁶⁴

Za velký problém v rámci čínského organizovaného zločinu lze považovat především ve značné míře jazykovou bariéru. Prakticky neexistuje dostatek tlumočnicků a překladatelů, kteří by byli schopni se infiltrovat a řádně začlenit do čínské komunity a proto je odhalování jejich trestné činnosti velice obtížné. Zajímavostí je, že čínské podsvětí na našem území, dosti často využívá vietnamské komunity a to převážně Vietnamců z vyšších kruhů, kteří žili v ČR ještě před revolucí. Ti mají již dosti vlivné styky a to i ve státní správě. Velice často proto na vykonávání úkolů pro čínskou komunitu

---

⁶³ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.175-177

⁶⁴ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.190-199

posílají tito „vietnamští bossové“ někoho z vietnamských řad. Převážně pak někoho velice zadluženého, nově příchozího, bez jakékoliv jistoty, kteří jsou rádi za jakoukoliv práci.⁶⁵

Zcela odlišná situace existuje v rámci vietnamské komunity. Vietnamští migranti se na naše území dostávali v několika vlnách. Kdy první vlna započala v letech 1956. Další vlny migrantů měli spíše politický charakter, kdy se z Vietnamu posílala levná pracovní síla, díky níž chtěli Vietnamci splatit dluh, který vznikl ve válce, a později vyváželi dělníky v rámci vzájemných politických dohod, jako byla např. RVHP. Nejdříve se vyváželi studenti či pracovníci vysoce politicky angažovaní a oddaní komunistickému režimu. Situace se však velmi změnila v 80.tých letech, kdy obě strany začaly dané situace značně využívat. Naše strana začala vietnamské dělníky nasazovat na ty nejtěžší a nejsložitější práce a za co nejméně peněz. Vietnamská strana pak posílala nové „dobrovolníky“ z řad mladistvých delikventů ze Saigonu a Hanoje.

Záštitou pro vietnamský organizovaný zločin na našem území jsou především studenti a pracovníci z dob komunistických, kteří se po ukončení spolupráce nevrátili zpět do Vietnamu. Mezery v imigračních zákonech dovozovaly zakládání soukromých firem, díky nimž se Vietnamci nemuseli vracet zpět do své domoviny.

Stejně jako všechna kriminální uskupení, mají i ta vietnamská jasně stanovenou hierarchii a dané pozice pro každé jednotlivé členy.⁶⁶

Hierarchie je v takovýchto kriminálních uskupeních velice důležitá. V takovéto hierarchii je vždy někdo, kdo je na vrcholu, někdo, kdo vykonává „lepší špinavé“ práce, vždy někdo, kdo se na těchto mocnějších skupinách touží přizivit a také někdo, kdo je najímán na ty vůbec „nejšpinavější práce ze všech“. Faktem zůstává, že toto místo je v dané zločinecké hierarchii vždy na prvním místě postihnutelnosti, vždy na místě, které je nejnebezpečnější a nejhůře trestané.⁶⁷

Častokrát se terčem pro tyto nejhorší práce stávají právě cizinci z Asie s velmi špatnými životními podmínkami, které v České republice mají. Protože často přijíždějí do ČR na dluh a po určitou dobu musí pracovat pro asijské bossy v nelidských podmínkách za minimální mzdu, jako prodejci zboží, v ilegální výrobě nebo v pěstírnách konopí.

---

⁶⁵ NĚMEC, Miroslav. *Mafie a zločinecké gangy*. 1.Vyd. Praha: EUROUNION, 2003, ISBN:80-7317-026-4, s.27

⁶⁶ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.199

⁶⁷ KRAUS, Filip, NOŽINA, Miroslav. *Kriminální síť ve vietnamské diaspoře. Případ České republiky*. Praha:Úřad mezinárodních vztahů, 2009, ISBN:978-80-86506-1, s.53-62

Často se z rukou svých zaměstnavatelů nedostanou ani po dlouhém čase. Pod obrovským tlakem a snahou vymanit se z rukou těchto novodobých otrokářů se často obracejí zády k zákonům a začnou obchodovat s drogami, cigaretami či zbraněmi. Pokud se pak jedná o české zaměstnavatele, i ti dosti často neplní podmínky, které mají cizinci z Asie slíbeny a ti pak bez peněz, zázemí či znalostí jazyka, hledají pomoc v otevřené náručí bossů ať už z asijské komunity nebo i v rámci českého organizovaného zločinu.⁶⁸

4.3 Sovětský organizovaný zločin

Svou kriminální činností patří mezi nejaktivnější a zároveň nejnebezpečnější skupiny. Rozsah jimi páchané trestné činnosti je značný, od porušování duševního vlastnictví, obchodu se zbraněmi a drogami přes kuplířství, vydírání až po totální devastaci a likvidaci obětí.⁶⁹

K proniknutí na naše území používají nejrůznějších metod, z nichž jedna je například i využívání tzv. „krycích firem“, kdy povolení k pobytu získají zaměstnáním se ve vlastní firmě či firmě příslušníka rodiny či ruské národnosti. K dosažení svých cílů využívají značných finančních prostředků. Prvopočátky expanze organizovaného zločinu z bývalého SSSR do dalších zemí, lze datovat zhruba do 70. let minulého století, kdy 400 tisíc z velké části židovských emigrantů opustila svou domovinu a rozjela se po celém světě.⁷⁰

Strukturu ruskojazyčných organizovaných skupin operujících na území EU lze rozčlenit následujícím způsobem:

Funkční pracovní síly, kam patří např. prostitutky, vyděrači, podvodníci-následuje první podpůrná skupina, organizující jasně stanovené úkoly - dále druhá podpůrná skupina zajišťující bezpečnost osob - na samém vrcholu funguje tzv. „elita“, která tvoří management, ideologie a opírá se o svůj finanční fond.⁷¹

⁶⁸ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.190-199

⁶⁹ *Международная организованная преступность - основные направления деятельности* (Mezinárodní organizovaný zločin - hlavní činnosti) [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.samoupravlenie.ru/40-06.php>> [cit.2014-03-07]

⁷⁰ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.45-47

⁷¹ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.80-81

Obecně o ruskojazyčných skupinách a i Rusku platí jedno přísloví, které se dá velice dobře aplikovat i do oblasti zločinnosti. To přísloví zní: „Nic není povoleno, ale všechno se může.“⁷² Podle Shelleye je ruská mafie, či ruský organizovaný zločin specifický svou velice rychlou globalizací, což mu poskytuje značnou výhodu. Je charakteristický překonáváním nejrůznějších hranic a využíváním nejrůznějších kontaktů a velkých obnosů peněz.⁷³

4.3.1 Sovětský organizovaný zločin na území ČR

Členové těchto skupin neměli příliš složitý proces vstupu a následné kriminální činnosti na našem území. Díky spojení našich zemí z dob komunistických, jako byla např. ekonomická provázanost v rámci RVHP nebo operování sovětských armád na našem území, mohli členové těchto skupin velice snadno navázat na vztahy z dob před rokem 1989, neboť se na našem území velice dobře orientují. Je nutné také konstatovat, že v době po revoluci nebylo nijak obtížné získat živnostenské oprávnění nebo si založit samostatnou firmu, která pak byla bránou pro legální vstup ruskojazyčného organizovaného zločinu.

Začátky těchto skupin zločinců na našem území spočívaly především v tzv. „reketu“ neboli výpalném, které vybírali jak od Čechů, tak od svých krajanů. Tento „reket“ se později změnil na „kryšu“ podnikatelům, což byla jakási forma ochrany za úplatu, která ve většině případů nebyla dobrovolná. V souvislosti s touto činností jsou spjaty i závažné trestné činy ze strany ruskojazyčných zločinců a tím jsou likvidační vraždy pro výstrahu, vraždy nepohodlných svědků a vraždy na objednávku. Češi jsou pak ve většině případů využíváni jako „bílí koně“ bažící po rychlém výdělku, kterého se však často nedočkají a místo toho jsou brutálním způsobem likvidováni jako nepohodlní.

Dalším často páchaným trestným činem ruskojazyčného organizovaného zločinu je „praní špinavých peněz“ a to prostřednictvím fiktivně zakládaných firem po celé ČR, na neexistujících adresách.⁷⁴

Od roku 1996 lze zaznamenávat na území ČR i rostoucí zločinnost ze strany Ukrajinců, kteří na našem území operují jednotlivě nebo v menších skupinkách-„brigádách“.

---

⁷² ROBERTSOVÁ, Elisabeth. *Xenofobův národnostní průvodce. Rusové*. 1.vyd., Praha:Sagitta, 1995, ISBN:80-901561-8-5, s.44

⁷³ *Русская мафия. Основные характеристики организованной преступности.* (Ruská mafie.Hlavní rysy organizovaného zločinu.) [online]. Rozhovor s prof. Louisem Shelleyem dostupný z WWW: <<http://www.samoupravlenie.ru/36-09.php>>[cit.2014-03-06]

⁷⁴ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.86-102

Neobyčejně zajímavá je především hierarchie těchto brigád, nad kterými stojí „vor v zakone“.

„Vor v zakone“ jsou většinou velice seriózně vyhlížející lidé v luxusním značkovém oblečení, žijící v bytech za několik milionů, jezdící v drahých autech, kteří kladou obrovský důraz na image svou a své rodiny.

Zločin charakterizující ukrajinský organizovaný zločin na území ČR je především organizování nelegální migrace a „kryša“, k čemuž jsou hojně využíváni především ukrajinští pracovníci, kteří jsou nuceni platit za „kryšu“, pobyt, ubytování, práci a stravu. Pro řadu ukrajinských dělníků je tento způsob života a odevzdávání až tří čtvrtin svého výdělku svým ukrajinským „ochráncům“ často stále výhodnější, nežli zůstat na Ukrajině.

Většina Ukrajinců přijíždí do Čech pouze vydělat peníze pro svou rodinu. Na Českém trhu práce pro ně prokazatelně místa existují, především ve stavebním průmyslu, protože řada Čechů dvanáctihodinové směny za jakéhokoliv počasí a se střídáním platovým ohodnocením často odmítá. Protože většina ukrajinských dělníků přijíždí vydělat peníze na průměrný život své rodiny v Ukrajině, stávají se velice často i oni „bílými koňmi“ organizovaného zločinu, kdy vykonávají práci za 20 až 30 tisíc korun pro vysoké ukrajinské bossy. Na takovou částku musí řada z těchto dělníků tvrdě pracovat až tři měsíce, proto je představa takového výdělku za jednu jedinou práci, často trvající jeden den či noc, nesmírně lákavá a řada z nich ji neodmítne.⁷⁵

Ženy z Ukrajiny jsou většinou zláhány vidinou výdělku při úklidu a jiným podobným pracemi, ale často končí jako prostitutky v českých nevěstincích. Jsou však případy, kdy Ukrajinky tyto práce dělají dobrovolně, aby podpořily svou rodinu na Ukrajině a to i přesto, že doma působily například jako učitelky či zdravotní sestry.⁷⁶

---

⁷⁵ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.103-107

⁷⁶ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.103-107

4.4 Balkánský organizovaný zločin

V případě balkánských zločineckých organizací se rozumí převážně skupiny z Albánie a bývalé Jugoslávie. I tyto skupiny, stejně jako ty předchozí, využívají nejrůznějších způsobů, jak na našem území setrvat přes krycí firmy až po fingované sňatky.

Nejčastější trestnou činností charakteristickou pro balkánský organizovaný zločin, je obchodování s omamnými látkami, převaděčství či obchodování s lidmi.⁷⁷

4.4.1 Balkánský organizovaný zločin v ČR

Struktura fungování zločineckých organizací z Balkánu je velice obdobná jako v předchozích skupinách. Noví migranti, kteří do ČR přijíždějí bez patřičného kapitálu, se velice lehce stávají terčem svých krajanů - bossů, kteří mají v naší republice již dobře vypracované postavení a místo. Noví migranti, kteří přijíždějí za prací, se pak velice často mohou stát výborným terčem pro ty, kteří se pohybují za hranicí zákona. Jak již bylo výše uvedeno pro balkánské zločinecké gangy je charakteristický především obchod s drogami či pašování. Pro pašeráky jsou pak tito „bílé koně“ v podobě nových migrantů naprosto jedinečným „materiálem“.⁷⁸

Za dominantní v této oblasti lze považovat převážně skupiny z Albánie, která je v rámci drogové kriminality na vrcholku pomyslné pyramidy.⁷⁹

4.5 Dílčí závěr

S kriminalitou a se všemi jejími podobami se společnost setkává od nepaměti. Je to dáno vývojem společnosti. V moderní době její nebezpečnost roste. Vše je modernější, rychlejší a dopadá na širší oblasti. Tento trend se týká celého světa a České republiky nevyjímaje. Faktorů pro vznik a šíření kriminality je pochopitelně celá řada, jedním z nejdůležitějších a dosti často i nejsmutnějších jsou propastné sociální rozdíly. Nejinak tomu bývá i v případě cizinců. Velká většina hledá v České republice útěk před špatnými sociálními podmínkami v rodných zemích. V ČR spatřují naději v lepší budoucnost, ale realita bývá

---

⁷⁷ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd.,Praha:Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, s.103-107

⁷⁸ NĚMEC, Miroslav. *Mafie a zločinecké gangy*. 1.vyd. Praha: EUROUNION, 2003, s.63-65

⁷⁹ ŠMÍD, Tomáš, KUPKA, Petr. *Český organizovaný zločin. Od vyděračů ke korupčním sítím*. 1.vyd.,Brno: Masarykova univerzita, 2011, ISBN:978-80-210-5618-3, s.132-135

většinou jiná, a to velice drsná. Je potřeba si uvědomit, že propastné sociální podmínky do jisté míry ovlivňují i kriminalitu našinců. Cizinci, kteří na našem území žijí, jsou na tom ještě podstatně hůře. Kulturní šok, odloučení od jistoty v podobě rodiny či přátel, nejistota práce, bydlení a finančního zajištění dělá z cizinců snadno ovladatelné a zmanipulovatelné „loutky“, které jsou pro trochu jistoty i té finanční, ochotni udělat prakticky vše.

Různorodost kriminality cizinců působí takřka rozpačitě nad historickými změnami, které se ve společnosti udály. Jako by si samy tyto změny koledovaly o stále nové tváře kriminality spojené s cizinci či migrací, jejíž počty se každým rokem zvyšují.⁸⁰

Jako by cizinci, kteří přicházejí do ČR za prací či zaměstnáním byli ve své podstatě předurčení k páčání trestných činů. Jeden z hlavních důvodů, které mohou cizince dostat přes pomyslnou hranici zákona, je především chudoba, nedostatečnost v sociálních vazbách, nevyhovující bydlení aj. Se všemi těmito faktory se řada cizinců setkává a mnozí z nich tuto situaci nejsou schopni zvládnout jinak, než zločinem, který sebou přináší rychlou možnost výdělků.⁸¹

Podle Českého statistického úřadu se počet stíhaných, obžalovaných a odsouzených cizinců mezi všemi osobami pohyboval okolo 6,88 %.⁸² U hospodářské trestné činnosti je toto procento vyšší. Je ovšem nutné přihlídnout k faktu, že u vybraných trestných činů, které spadají do oblasti cel, daní, podloudnictví s omamnými látkami, či porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím nebo technologiemi a zahraničního obchodu s vojenským materiálem, neoprávněného nakládání s nebezpečnými odpady, zakázanými bojovými prostředky a radioaktivním materiálem, s chráněnými a volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami, a v neposlední řadě porušování autorského práva, průmyslových práv a práv k ochranné známce, mají i celní orgány postavení policejního orgánu.⁸³ Jedná se tedy o trestné činy, kterých se z velké části dopouštějí cizinci. Velkou zásluhou na celkovém procentu zjištěné trestné činnosti cizinců má nejen Policie ČR, ale také orgány celní správy, které mají ve výše uvedených oblastech postavení policejního orgánu.

---

⁸⁰ PILGRAM, Arno. *Grenzöffnungen, Migration, Kriminalität*. 1.auf., Baden-Baden:Nomos Verl.-Ges, ©1993, ISBN:3-7890-2971-8

⁸¹BLATNÍKOVÁ, Šárka, NETÍK, Karel. *Predikce vývoje pachatele*. Praha:Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008, ISBN:978-80-7338-075-5, s.13-14

⁸²Dostupné z WWW:<[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7C004A80FB/\\$File/c08t01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/7C004A80FB/$File/c08t01.pdf) > [cit.2013-02-08]

⁸³ „Generální ředitelství cel je orgánem celní správy, který má ve věcech vymezených trestním řádem (§12 odst.2 písm.d) TŘ) postavení policejního orgánu...“ § 4 odst.1 písm.d) zák.č.17/2012 Sb., o Celní správě České republiky

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 VLIV SOCIÁLNÍCH PODMÍNEK NA TRESTNOU ČINNOST CIZINCŮ

5.1 Výzkumné šetření

Praktická část diplomové práce bude složena z kvalitativních metod výzkumu. Konkrétně se bude jednat o čtyři případové studie a pět rozhovorů, jež je mají doplnit a verifikovat tím výsledek samotného šetření. Zpracování případových studií a následných odpovědí na jednotlivé otázky kladené v rozhovoru mají zodpovědět na otázky týkající se životní úrovně, jež se v naší republice dostává cizincům, míru spokojenosti či nespokojenosti, možnosti uplatnění se po pracovní i osobnostní stránce, stejně jako možnosti adekvátní obrany proti možným nespravedlnostem, jež jsou na cizincích v České republice páčány. Komplexní zpracování výše uvedených témat pak poskytne odpověď na otázku, která se jako klíčová objevuje v celé diplomové práci. Touto otázkou je, zda sociální aspekty a životní úroveň cizinců na našem území, jsou skutečným důvodem k páčání protiprávní činnosti u nás.

Kvalitativní metody výzkumu jsem volil proto, neboť se domnívám, že pro účel mého výzkumu jsou nevhodnější. Poskytnou detailnější a ucelenější informace. Velkou výhodou pak shledávám v lepší spolupráci s respondenty, neboť lze při výzkumu získat jak verbální tak neverbální odpovědi, jako je mimika, gestikulace atd.

Kvalitativní výzkum – termínem kvalitativní výzkum rozumíme jakýkoliv výzkum, jehož výsledku se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Hlavní složky kvalitativního výzkumu jsou údaje, získané z různých zdrojů, analytické nebo interpretační postupy, s nimiž docházíme k závěrům nebo teoriím a písemné a ústní výzkumné zprávy.⁸⁴

Případová studie – jedná se o typ výzkumu, který užívá ke sběru dat kvantitativní i kvalitativní metody, zejména rozhovory, pozorování, studium dokumentů.⁸⁵

---

⁸⁴STRAUSS Albert, CORBINOVÁ Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert, 1999, ISBN:80-85834-60-X, s.11,12

⁸⁵RADVAN, Eduard, VAVŘÍK, Michal. *Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách*. Brno: Institut mezioborových studií, 2009, s.52

Rozhovor - *nejpoužívanější metodou získávání informací, nejvíce využívaný v psychologii a pedagogice. Existuje několik typů rozhovorů a typů otázek v rámci něho pokládaných. Výhodou rozhovoru je relativně nízká finanční nákladnost a možností sledovat i jiné než pouze verbální projevy respondenta.*⁸⁶

5.2 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu této diplomové práce je kompletní zmapování životních podmínek mezi cizinci, kteří žijí na území České republiky. Dále mapuje vzájemnou souvislost mezi životní úrovní a s tím související spokojenost či nespokojenost v souvislosti s protiprávní činností, které se na našem území dopouštějí.

5.3 Výzkumný vzorek

V rámci mé pracovní pozice „referent mobilního dohledu celní správy“ a osmnáct let praxe jsem získal řadu kontaktů a styků i v přidružených oblastech, jako jsou cizinecká policie či Policie ČR. Dále jsem se v rámci zmiňované dlouholeté praxe setkal s řadou cizinců a jejich životními příběhy a díky tomu se podařilo do této diplomové práce získat rozmanitý výzkumný vzorek.

Pro konkrétní představu se v případových studiích bude jednat o čtyři cizince v rozmezí 23-56 let, kdy dva jsou příslušníky vietnamské národnosti, jeden ruské a jeden ukrajinské národnosti.

Pro účely rozhovoru jsou výzkumným vzorkem čtyři cizinci v rozmezí 18-50 let z toho jeden je příslušníkem ukrajinské národnosti, jeden chorvatské národnosti a dva vietnamské národnosti.

Pro dokreslení výsledků výzkumu a v rámci doplňujícího faktoru jsou do rozhovoru zahrnuti ještě tři příslušníci české národnosti v rozmezí od 25-65 let.

Většina oslovených respondentů dlouhodobě žije nebo pracuje v Brně. Samotný výzkum byl prováděn v období mezi pátým a desátým měsícem roku 2013.

---

⁸⁶ LAZAROVÁ, Bohumíra. *Možnosti poznávání lidí*. Brno: Institut mezioborových studií, 2007, s.20-22

Klíčové pojmy vztahující se k případovým studiím:

- cizinec
- komunita
- životní podmínky
- pracovní možnosti

Hlavní hypotéza: Životní podmínky a přidružené sociální aspekty neovlivňují protiprávní jednání cizinců na území České republiky.

5.4 Případové studie**Případová studie č.1 pan „D“**

Osobnostní profil: Pan „D“ 23 let, středoškolské vzdělání, v současné době pracuje jako prodejce na brněnské tržnici Olomoucká 61. Pochází z rodiny čítající pět členů. Z toho v současné době pan „D“ a jeho bratr pobývají a pracují na území České republiky.

Před příjezdem do České republiky: Pan „D“ pochází z dělnické rodiny. Jeho otec i matka pracují v továrně na výrobu bot. Většinu času tráví mimo domov ve zmiňované továrně. O nejmladší sestru se zatím starají prarodiče. Rodina bydlí v menším domě, který už do značné míry neodpovídá platným bezpečnostním předpisům. Příjmy rodiny ani zdaleka neodpovídají požadavkům pětičlenné rodiny. Vystačí pouze na pokrytí základních věcí pro přežití.

Příjezd do České republiky: V roce 2011 byl pan „D“ osloven svým strýcem, který žije a pracuje v brněnské tržnici Olomoucká 61 a to od roku 2000. Do Vietnamu jezdí pravidelně navštěvovat rodinu. Při jedné z posledních návštěv, kdy navštívil svého bratra, otce pana „D“, navrhl, aby své dva syny pustil s ním do České republiky, aby odsud měli šanci rodině finančně pomoci. Pan „D“ uváděl, že jeho strýc líčil život v České republice velmi pozitivně, popisoval výdělků a životní standart, o kterém se lidem ve Vietnamu

mohlo jen zdát. Protože situace rodiny opravdu nebyla jednoduchá a Českou republiku podle vyprávění strýce považovala za jediné možné východisko, otec pana „D“ souhlasil. Od nebankovní společnosti si půjčil peníze na cestu a první náklady na pobyt v ČR pro své dva syny. Celkově se dlužná částka pohybovala v přepočtu kolem 350 000 Kč. Rodina se podle vyprávění pana „D“ nebála peníze půjčit, protože dle informací, které o ČR získala, věřila v návratnost investice zpět. V roce 2011 tedy do České republiky přijíždí pan „D“.

Pobyt v České republice po příjezdu: Po příjezdu do České republiky se pana „D“ a jeho bratra ujala početná vietnamská komunita v Brně, jejímž členem byl i jeho strýc. Prvním nečekaným krokem pro pana „D“ bylo rozdělení s bratem. Bylo mu vysvětleno, že z finančních důvodů může brněnská komunita v začátcích podporovat pouze jeho a jeho bratra budou posláni do Prahy, kde mu do začátku pomohou známí z tamních vietnamských komunit. Pan „D“ uvádí, že nejtěžší pro něj bylo zorientovat se. Český jazyk byl pro něj nesmírně složitý a Češi pro něj byli naprosto nepochopitelný národ. Zhruba tři čtvrtě roku strávil v uzavřené vietnamské komunitě, kde se učil alespoň základům českého jazyka od zkušenějších Vietnamců, kteří v České republice pobývají. Po uplynutí tohoto období se mohl pan „D“ zapojit do práce jako všichni ostatní. Práce spočívala v prodeji zboží na tržnici Olomoucká 61. Náplň práce byla náročná. V pondělí jezdili celý den do dalších velkých tržnic pro skladové zásoby a od úterý do neděle pracovali na tržnicích. Začínali v šest, kdy docházelo k přichystání práce, aby v devět hodin mohl začít samotný prodej, a končilo se kolem deváté večer, uklizením a uzavřením stánků. Podle informací od pana „D“, neměl kromě práce přehled o žádné činnosti svého strýce ani nikoho jiného v komunitě. Vydělával si asi 12 000,- korun, kdy 2 000,- korun přispíval svému strýci na bydlení, 7 000,- posílal do Vietnamu jako splátku svého dluhu na cestu a příspěvek rodičům. Za zbylé tři tisíce si kupuje jídlo. Žije se svým strýcem a jeho rodinou čítající celkem pět členů v jeho nájemním bytě tři plus jedna.

Pan „D“ v současnosti: I v současnosti pracuje pan „D“ na tržnici spolu se svým strýcem. Jeho čeština je na výrazně lepší úrovni. Neustále bydlí se svým strýcem, protože s jeho příjmy na vlastní bydlení nedosáhne. Stále splácí dluh, který má na pokrytí cesty, a který si na vysoký úrok půjčila jeho rodina od přátel a jiných nebankovních institucí. Se svým bratrem se vidí jednou za čtyři až pět měsíců a je nutné podotknout, že jeho životní úroveň se pohybuje na stejné úrovni jako u pana „D“. Přestože popisuje, že svou budoucnost

si představoval jinak, do Vietnamu se vrátit nemůže. Nemá prostředky na cestu zpět a ponížení, která by jej i jeho rodinu ve Vietnamu čekalo, by bylo příliš veliké.

Případová studie č.2 pan „T“

Osobnostní profil: Pan „T“ má 56 let. Je vyučen v zemědělství a v současné době pracuje v jedné nejmenované brněnské večerce. Pochází z velmi sociálně slabých poměrů. Jeho rodina ve Vietnamu se zabývá výhradně zemědělstvím a to převážně pěstováním rýže a jiných obilnin, které následně ve větších městech prodávají ve velkých tamějších tržistiších.

Před příjezdem do České republiky: Pan „T“ pochází z provincie Bac Kan. Má tři sourozence, se kterými společně s rodiči pracoval už od dětství na rýžových plantážích. Vypěstované produkty s rodinou prodávali v nedalekém městě. V roce 1979 pořádalo jejich město pod záštitou vlády dobrovolné vzdělávací kurzy spočívající ve vysílání mladých a perspektivních Vietnamců do socialistických zemí, aby se zde naučili jazyku a dovednostem v nejrůznějších odvětvích v tehdejších socialistických podnicích. Rodiče pana „T“ v této nabídce viděli příležitost, alespoň pro svého nejstaršího syna, jak pomoci jemu i sobě od tíživé finanční situace. Pan „T“ se tedy do tohoto kurzu přihlásil. První fáze spočívala v půl ročním studiu českého jazyka s vyškoleným vietnamským pedagogem a následným transportem do tehdejšího Československa.

Pobyt v České republice po příjezdu: Po příletu do České republiky se skupina převážně vietnamské mládeže seskupila ve velké přijímací hale v Praze, kde museli strávit asi pět hodin. Po této době byli všichni rozděleni do jednotlivých podniků. Pan „T“ byl přidělen do Českých Velenic, malého města v Jižních Čechách. Jednalo se podnik ŽOS zabývající se opravou, výrobou a modernizací kolejových vozidel, historických parních lokomotiv aj. Spolu s panem „T“ přijelo do Českých Velenic na dvacet příslušníků vietnamské komunity. Od ostatních pracovníků byli do jisté míry separováni. Byly jim přiděleny byty, kde v jednom, většinou dvou až třípokojovém bytě žilo na tři až pět Vietnamců. V té době jim socialistický režim kromě mezd v podniku přispíval na ošacení, bydlení či stravu. Čtvrtletně pak posílali do Vietnamu jak část financí, tak proviant ve formě šicích strojů, jízdních kol či mopedů. Pan „T“ hovoří o komfortu, který byl ale vykoupený samotou a přísným režimem. Většinu času strávil pan „T“ ve své komunitě a v práci. S Čechy se příliš setkávat nesměl, jakékoliv porušení pravidel by totiž okamžitě znamenalo

vyhoštění zpět do Vietnamu. V tu dobu strávil pan „T“ v tehdejší Československu celkem pět let, kdy do značné míry finančně vypomohl své rodině a naučil se práci v oblasti strojírenství. V roce 1983 se vrátil zpět do Vietnamu, kde nastoupil do strojírenského podniku. Zde pracoval do roku 1988. Začátkem roku 1989 se podnik dostal do finančních potíží a pan „T“ musel svou pracovní pozici opustit. Vrátil se zpět k zemědělství, což rodině velmi přitížilo. V roce 1992 se pan „T“ dostal přes známého k pracovní agentuře operující ve Vietnamu, která slibovala výdělků a práci v cizině, mimo jiné i v České republice. Jelikož pan „T“ znal jazyk a vzpomínky na fungování v České republice byli velice kladné, rozhodl se do České republiky vrátit. Bohužel pracovníci zmiňované pracovní agentury neinformovali uchazeče o práci a o změnách, ke kterým v ČR došlo, a řada z nich žila v domnění, že o ně bude postaráno jako v dobách před rokem 1989. Pracovní agentura vybírala od uchazečů v přepočtu 250 000 korun jako náklady na cestu, zajištění práce a výpomoc v začátku. Rodina pana „T“ včetně jeho se tak musela velmi zadlužit.

Současnost: Na přelomu let 1992-1993 se pan „T“ opět dostává do České republiky, ale místo slibované práce a bydlení, se dostal do pražské komunity Vietnamců, která ho poslala do Brna na tržnici, aby co nejdříve začal pracovat a mohl tak splácet dluhy, aby jemu a jeho rodině nenarůstala splatná částka na úrocích. Pan „T“ si potom s jedním známým z tržnice pronajal v Brně byt 2+kk v relativně neoblíbené lokalitě Brna. V tomto bytě žije spolu se svou současnou rodinou do dnes. Dluh, který si vytvořil cestou, se mu již za ta léta podařilo splatit. Našel si v komunitě manželku, se kterou má dva syny, kteří oba studují. Díky výdělkům, které z večerky v současnosti má se pan „T“ rozhoduje o přestěhování do většího bytu v lepší a bezpečnější lokalitě Brna.

Případová studie č. 3 paní „N“

Osobnostní profil: Paní „N“ má 35 let, je vdaná a má dvě děti syna 15 let a dceru 2 roky. Je vyučena v oblasti pohostinství. Pochází z malého ruského města nedaleko Moskvy. Rodinné poměry, ze kterých pochází lze charakterizovat jako profil střední třídy. Otec učitel na střední škole, matka pracuje jako prodavačka v potravinách. Paní „N“ má dva starší bratry, trvale žijící a pracující v Moskvě.

Před příjezdem do České republiky: Paní „N“ se učila v Moskvě v oblasti pohostinství. Díky svému atraktivnímu vzhledu se od sedmnácti let aktivně účastnila nejrůznějších

větších akcí prezentačního charakteru z různorodých oblastí, kde působila převážně jako hosteska. Na jedné prezentační akci zabývající se vínem a cateringem se paní „N“ seznámila i se svým budoucím manželem panem „M“, který pocházel a pracoval v České republice a na zmiňované akci byl na pozvání svého přítele a kolegy z oboru pocházejícího z Ruska. Po zmiňované akci se budoucí manželé několikrát scházeli převážně v Rusku, kam pan „M“ z České republiky létal, neboť paní „N“ neměla na cesty tohoto typu finanční prostředky. Po zhruba dvouleté známosti se pár rozhodl přestěhovat se do České republiky a vzít se. V průběhu těch dvou let společného vztahu se paní „N“ naučila od pana „M“ relativně dobře českému jazyku. V době stěhování se do ČR byla již paní „N“ v jiném stavu.

Pobyt v České republice po příjezdu: Po příjezdu do České republiky se paní „N“ nastěhovala ke svému tehdy ještě příteli do jeho rodinného domu v Brně. V průběhu dalších šesti měsíců byla doma na rizikovém těhotenství a spolu se svým partnerem zařizovali potřebné dokumentace nezbytné k uzavření sňatku. Po třech letech rodičovské dovolené, začala tehdy již vdaná paní „N“ pracovat ve firmě svého manžela zabývající se vínem jako asistentka ředitele a v této funkci setrvala až do narození dcery.

Současnost: V současné době je paní „N“ na rodičovské dovolené s mladší dcerou. Spolu se svým manželem nadále žije v jejich rodinném domě v Brně. Jejich sociální podmínky jsou na více než uspokojivé úrovni. Svou rodinu v Rusku navštěvují letecky dvakrát ročně a to vždy v létě a v zimě, kdy návštěvu spojí i s rodinnou dovolenou. Paní „N“ plánuje po rodičovské dovolené návrat do manželovy firmy.

Případová studie č.4 pan „B“

Osobnostní profil: Pan „B“ má 46 letá pochází z Ukrajiny. Je vysokoškolsky vzdělaný, ženatý a má dvě děti. Pracuje jako lékař v oboru ortopedie. V Ukrajině žije zbytek jeho rodiny. Otec zemřel, matka je již důchodového věku a sourozenci, kteří pracují ve službách. Poměry rodiny pana „B“ se dají považovat za uspokojivé. V sociálním zařazení lze rodinu charakterizovat jako tzv. střední třídu.

Před příjezdem do České republiky: Pan „B“ studoval spolu se svými sourozenci gymnázium ve svém rodném městě Lvov. Díky velmi dobrým studijním výsledkům se snažili rodiče pana „B“ syna ve studiu aktivně podporovat. Snahou obou rodičů bylo, aby se jejich syn dostal na prestižní lvovskou univerzitu. Pan „B“ exceloval převážně

v předmětech, jako byla biologie či chemie. V době studií pana „B“ na gymnázium vážně onemocněl jeho otec, který musel opustit svou dosavadní pracovní pozici a rodina se tak ocitla ve vážných finančních potížích. Bohužel zdravotní stav otce pana „B“ se přes všechnu snahu lékařů a rodiny nadále horšil a v roce 1985 v době, kdy bylo panu „B“ osmnáct let, své chorobě podlehl. Rodina se tehdy ocitla v ještě vážnější finanční situaci. Matka pana „B“ si našla dvě zaměstnání a vypomohli i sourozenci. Celá rodina však dbala na to, aby byl využit potenciál pana „B“, a proto se rozhodla, že mladého nadaného studenta budou nadále podporovat ve studiu na Lvovské univerzitě, kde se rozhodl pro studium medicíny. Období to bylo velmi těžké, studium bylo náročné a zdlouhavé a celá rodina se musela velmi uskromnit. Díky tomu v roce 1993 studium dokončil. V té době se také rozhodovalo o tom, kam povedou další kroky pana „B“. Jako mladý perspektivní lékař se rozhodl otevřít si nové obzory a opustit Ukrajinu. Tehdy se rodina rozhodla pro Českou republiku, kde od roku 1980 žil strýc pana „B“, který se živil jako stavebník dělník a v průběhu deseti let od příjezdu, si zde na stavbách vydělal poměrně dost peněz. Na konci roku 1993 tedy pan „B“ odjíždí do České republiky.

Po příjezdu do České republiky: Po příjezdu do České republiky se pan „B“ nastěhoval do nájemního bytu svého strýce 2+1, vzal si sebou část úspor získaných v rámci brigád v době, kdy byl jeho otec vážně nemocný. Jelikož se v té době díky pomoci sourozenců pana „B“ finanční situace v rodině stabilizovala, matka pana „B“ mu také posílala jednou měsíčně menší finanční obnos. V té době se také rozhodlo, že díky školním úspěchům, které pan „B“ měl, bylo potřeba, aby si našel slušné místo, kde by mohl získat praxi do budoucna. Již při studiu vysoké školy se zajímal o řadu cizích jazyků včetně českého, proto pro něj nebyl problém s komunikací. Dále se zdokonaloval díky svému strýci, který česky uměl již dobře. Po zhruba půl ročním pobytu v České republice, kdy byl ekonomicky podporován strýcem a rodinou z Ukrajiny a občas si přivydělával na stavbě, se mu podařilo získat pracovní místo v nemocnici. Jeho začátky nebyly příliš jednoduché. Sám si pronajal v Brně malý byt 1+kk a finančně se osamostatnil od rodiny na Ukrajině. V brněnské klinice pracoval zhruba 10 let. Po tuto dobu se často setkával i s verbálním rasově motivovaným útokem a to jak ze strany pacientů, tak ze strany kolegů. Seznámil se zde se svou budoucí manželkou rovněž lékařkou, kterou si po třech letech známosti vzal. Společně si zařídili byt 3+1 do osobního vlastnictví v lepší brněnské čtvrti.

Současnost: V současné době pracuje pan „B“ ve své soukromé praxi v Brně, kterou si otevřel na přelomu let 2004/2005. Se svou manželkou vychovává dva syny. Nadále bydlí

ve svém bytě. Jejich sociální podmínky jsou u většiny lidí považovány za nadstandardní. Na Ukrajinu za svou rodinou nejezdí pan „B“ vzhledem ke svému pracovnímu vytížení příliš často. Své matce i rodině však čtvrtletně posílá jistý finanční obnos na přilepšení. Svou matku i sourozence daleko častěji pozívá k sobě do České republiky.

5.5 Analýza výsledku případových studií

Analýza výše uvedených případových studií bude provedena za pomoci kategorií, které budou následně shrnuty do jedné hlavní kategorie, která bude následně porovnána a doplněna o kategorie, které vyplynou z rozhovorů a podpoří tak další části výzkumu vyplynulých z rozhovorů.

Kategorie, které vyplynou ze všech částí výzkumu, budou nadále korespondovat s cílem výzkumu uvedeným na začátku praktické části i s obsahem celé diplomové práce.

KATEGORIE 1: Život cizinců před příjezdem a životem do České republiky

Z výsledků výše uvedených čtyř případových studií vyplynulo, že životní poměry před příjezdem do České republiky byly ve všech uvedených případech rozličné. Horší životní podmínky měli respondenti pocházející z Vietnamu, který byl značně poškozen válkou a dodnes se z ní zcela nevzpamatoval. Zatímco respondenti pocházející z bývalého SSSR mohou hovořit o životních podmínkách ve své domovině jako o uspokojivých. Přesto společným rysem těchto případových studií je víra v Českou republiku jako v novou naději, nové možnosti, lepší přivýdělek a zlepšení životní situace nejen pro sebe, ale i svou rodinu.

KATEGORIE 2: Zkušenosti s rasovou nesnášenlivostí

Rasově motivované útoky byly popisovány pouze u případové studie č.4 s respondentem panem „B“ z Ukrajiny. S tímto typem útoků se setkal po nástupu na své pracoviště, kde coby začínající lékař pracoval. Ostatní tři respondenti se o rasových útocích nezmiňovali, domnívám se však, že např. ze strany respondentů z Vietnamu se jednalo spíše o jakýsi respekt až strach, který z Čechů mají a snaha o tomto problému příliš nehovořit. K tomuto závěru jsem dospěl subjektivním pozorováním respondentů při tvorbě případových studií.

KATEGORIE 3: Integrace do české společnosti

Integrace do české společnosti je pro řadu cizinců velmi obtížná. V rámci výše uvedených případových studií je patrný velký rozdíl mezi vietnamskými respondenty a respondenty z bývalého SSSR. Zatímco Vietnamci byli jak v dobách socialismu, tak v současnosti převážně ve svém kolektivu, separovaní od okolního světa, respondenti z bývalého SSSR s integrací větší problém neměli. Je to dáno propastnými rozdíly mezi vietnamskými občany, kdy kultura, jazyk a zvyklosti jsou zcela odlišné od českých, zatímco podobnost mezi Čechy a Ukrajinci nebo Rusy je daleko výraznější. Důkazem jsou například i sňatky mezi respondentkou z případové studie č. 3 a respondentem z případové studie č. 4 s českými občany

5.6 Rozhovory

Pro následující část výzkumu byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, který svou koncepcí umožňuje stanovené otázky pozměnit a položit otázky doplňující, jež vyplynuly z kontextu.⁸⁷ V rámci metody byla dána možnost respondentům svobodně, samostatně a subjektivně odpovědět.

Klíčové pojmy vztahující se k rozhovorům:

- společnost
- život v rodné zemi
- integrace
- protiprávní jednání
- život a adaptace v České republice

Rozhovory s respondenty byly vedeny tak, aby předložené otázky pro ně nebyly nijak nepříjemné. Otázky byly formulovány jasně a zřetelně a umožňovaly široké rozpětí odpovědí.

---

⁸⁷REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1.vyd.Praha: Grada Publishing a.s.,2009,ISBN:978-80-247-3006-6, s.111,112

Okruhy otázek vztahující se k respondentům cizí státní příslušnosti

1. Jak dlouho již pobýváte na území České republiky?
2. Jak vypadal Váš příjezd do české republiky?
3. Pracujete v České republice, jak?
4. V jakých částkách se pohybuje Váš plat?
5. Jak vypadají Vaše současné bytové podmínky?
6. Kdo Vám v České republice pomáhal s adaptací?
7. Co si myslíte o trestné činnosti cizinců na území České republiky?
8. Máte přátele mezi Čechy?
9. Chtěli byste se vrátit do rodné vlasti?
10. Jak vnímáte možnosti, které Vám Česká republika nabízí?

5.6.1 Rozhovory s respondenty cizí státní příslušnosti

Tato podkapitola je věnována přepisu otázek a odpovědí kladených respondentům. Oslovení respondenti - cizinci ovládali český jazyk uspokojivě, přesto byly přepisy pro větší srozumitelnost psány ve spisovné češtině. V několika případech byly po konzultaci a souhlasu s respondenty některé věty přepsány tak, aby dávaly logický češtinářský smysl.

Respondent č.1- 42 let, ukrajinské národnosti, vyučen, pracuje na stavbách jako pomocná síla

1. Jak dlouho již pobýváte na území České republiky?

V České republice žiji již 18 let. Konkrétně od roku 1995. Byl jsem rád, že jsem přišel. Bral jsem to jako takovou cestu za lepším životem. Nepocházím zrovna z nějakých nobl podmínek. Moje rodina byla chudá, mám ještě další tři bratry a i oni z Ukrajiny odešli. Jeden pracuje v Polsku, druhý na Slovensku a o třetím zatím nemám já ani bratři žádné zprávy. Nevím, kde je.

2. Jak vypadal Váš příjezd do České republiky?

No nebyla to zrovna procházka růžovým sadem. Vzhledem k tomu, že moje rodina byla opravdu hrozně chudá, musel jsem si nejdříve já i bratři ušetřit na cestu. Chodil jsem po nejrůznějších brigádách, a když jsem měl dost peněz, sedl jsem na vlak a rozjel jsem

se do České republiky. Je pravda, že začátky nebyly jednoduché. Bez povolení, bez práce, bez bydlení, ale nakonec to nějak dopadlo.

Podotázka: Můžete být konkrétnější, co jak dopadlo?

No nakonec se práce našla, našla se i ubytovna a nakonec bylo i to povolení. Je tedy pravda, že to nebylo hned. Teď už je to všechno v pořádku a dál bych se k tomu nevyjadřoval.

3. Pracujete v České republice, jak?

Pracuji jako dělník na stavbách. Za těch osmnáct let jsem se toho hodně naučil a i na Ukrajině jsem chodil na brigády pomáhat otcí, který byl také dělník. Je pravda, že se jedná o sezónní práce, takže se musím hodně otáčet, abych našetřil na měsíce, kdy tolik práce není. Je pravda, že mám v Čechách za tu dobu dost přátel, kteří mi v zimě dohazují fušky i uvnitř staveb, jako je dláždění, obkládání atd. Jsem prostě, jak se u vás říká, taková holka pro všechno.

4. V jakých částkách se pohybuje Váš plat?

To je hodně individuální podle typu práce. Od jara do podzimu je to samozřejmě lepší, ale i tak nemůžu příliš rozhazovat, abych přežil přes zimu. Fušky na domech nejsou nikdy nijak závratně placené. Ale nemůžu si stěžovat. Jeden z mých bratrů, který žije na Slovensku, říká, že je na tom o dost hůř než já.

5. Jak vypadají Vaše současné bytové podmínky?

Bydlím v Brně v nájemním bytě 2+kk s přítelkyní. Ona je také Ukrajinka. Pracuje jako prodavačka, takže ani její výděly nejsou příliš velké a větší byt bychom neutáhli. Není to nic moc, ale s našimi příjmy to prostě na lepší není. Ale jsem spokojen. Všechno je totiž lepší než ubytovny. Než ubytovnu, to raději pod most. Platíme 7500 Kč plus 3000 Kč na energie, takže vidíte, že i tak se máme co otáčet.

Podotázka: Můžete být konkrétnější, máte nějaké negativní zkušenosti s bydlením na ubytovně?

To bohužel mám. Bydlíte na pokoji s cizími lidmi, o hygieně se moc mluvit nedá. Bojíte si do vašeho pokoje něco přinést, aby vám to nikdo neukradl, neustále se s někým hádáte. Není to nic příjemného. A nejhorší na tom je, že protože bydlíte na ubytovně, a protože jste Ukrajinec, tak se na vás všichni dívají z patra a pomoci, tím myslím té opravdové se nedovoláte.

6. Kdo Vám v České republice pomáhal s adaptací?

Nevím o nikom konkrétním. Prostě jsem to musel nějak přežít. Je pravda, že chlapi na stavbách mi hodně pomohli. Pracuje tam totiž hodně cizinců a člověk si tam potom nepřijde tak cizí, tak sám.

7. Co si myslíte o trestné činnosti cizinců na území České republiky?

Řekl bych k tomu asi tolik, že tak jako jsou špatní mezi Čechy, tak jsou špatní i mezi cizinci. Problém je, že když se dostanete do špatné situace vy, jako že ztratíte práci, nemáte peníze atd., můžete se dovolat pomoci. My cizinci, ale zůstaneme většinou na všechno sami. Všude je jen nafouknutá bublina o nějaké pomoci, ale není to pravda a pak se může stát, že se prostě musíme zařídit jinak, abychom měli vůbec na jídlo. Ale pochopitelně jsou i tací, kteří tady páchají nepravostí záměrně, protože v jejich státě by na ně bylo moc vidět nebo je to tady prostě jen lepší nebo výhodnější.

8. Máte přátele mezi Čechy?

Za tu dobu, co žiji v České republice, je jasné, že nějaké přátele mám. Jedná se převážně o chlapy ze staveb. Jsme tam parta dobrých lidí, co si nemůže moc vyskakovat. Je ale pravdou, že více přátel mám mezi svými, tedy Ukrajinci, kteří v České republice žijí a pracují.

9. Chtěli byste se vrátit do rodné vlasti?

Nevím, jsem tady už hodně dlouho. Je pravda, že mi chybí rodina a to hodně, ale zase na druhou stranu na Ukrajině si člověk nemůže být nikdy ničím jistý, V České republice, pokud je práce a alespoň nějaký příjem, můžete si relativně slušně žít.

10. Jak vnímáte možnosti, které Vám Česká republika nabízí?

Vlastně jsem na to už odpověděl, musí být práce, bez ní to nejde. Je pravdou, že ze začátku, když jsem do České republiky přijel, bylo hodně složité si zvyknout, najít si práci, bydlení a začít normálně žít. Mám pocit, že váš národ nemá zrovna moc rád cizince a žádné větší pomoci jsem se tedy nedočkal, musel jsem si jednoduše pomoci sám. Pak už to šlo.

Respondent č.2 - 38 let, chorvatské národnosti, středoškolské vzdělání, podniká v oblasti pohostinství

1. Jak dlouho již pobýváte na území České republiky?

V České republice žiji momentálně třetím rokem, ale není to pro mě neznámá nebo cizí země. Se svými rodiči jsem tady žil asi pět let již v minulosti.

Podotázka: Můžete to nějak blíže objasnit?

Když mi bylo asi patnáct let, tak jsme se s rodinou přestěhovali do České republiky, otec byl podnikatel. Vlastnil síť restaurací a jednu otevřel i tady v Praze. Žili jsme zde přibližně pět let. Otec jel pak dál po světě a my s matkou a sourozenci jsme se vrátili do Záhřebu. Restauraci tady vedli spolupracovníci otce. No A před třemi lety jsem se vrátil, abych restauraci převzal a zmodernizoval

2. Jak vypadal Váš příjezd do České republiky?

Nebylo to nijak zásadní. Měl jsem obrovskou výhodu, že jsem zde již své zázemí v podobě našich restaurací měl. Jel jsem v podstatě do hotového. Otcovi spolupracovníci tady měli pronajaté byty a já jsem je v podstatě pouze vystřídal.

3. Pracujete v České republice, jak?

Zodpovězeno v předchozích otázkách.

4. V jakých částkách se pohybuje Váš plat?

Jsem živnostník, moje rodina podniká už dlouho dobu, takže si žijeme celkem dobře. Je to individuální každý měsíc. Nechci to upřesňovat, prostě si žijeme relativně dobře.

5. Jak vypadají Vaše současné bytové podmínky?

V současné době bydlím v jednom z bytů, které měl v Praze pronajatý otec. Respektive jeho firma. Jedná se o byt 3+1, celkem prostorný a zařízený. Za nájem platíme tady v Praze asi 15 000Kč plus energie. Není to nejlevnější to je pravda, ale na naše poměry to není ani nic hrozného.

6. Kdo Vám v České republice pomáhal s adaptací?

V současné době mi nejvíce pomáhají jak chorvaští, tak čeští spolupracovníci v naší firmě. Takže tady bych problém neviděl. Horší to bylo v době, kdy jsme se do Prahy nastěhovali poprvé. Musím uznat, že mám pocit, že se v české republice nedíváte na cizince zrovna moc dobře. Nějakou dobu jsem se tady necítil moc dobře. Je ale pravdou, že když se rozkřiklo, že jsem synem vlastníka restaurací, přátel a těch, co chtěli pomoci, se našlo o poznání více.

7. Co si myslíte o trestné činnosti cizinců na území České republiky?

Je obtížné na tuto otázku odpovídat. Osobně si ale myslím, že řada cizinců jezdí do České republiky s cílem dopouštět se zde trestné činnosti. Je to možná proto, že se řada z nich domnívá, že jde na ně méně vidět a taky jsou zde i ve srovnání s jinými zeměmi relativně nízké tresty.

8. Máte přátele mezi Čechy?

Jistě v práci, kterou tady vykonávám to ani bez známých a přátel mezi Čechy nešlo. Je tedy pravda, že musím upřímně říct, že si myslím, že s hledáním kamarádů a přátel tady v České republice mi opět do jisté míry pomohl post syna majitele restaurací.

9. Chtěli byste se vrátit do rodné vlasti?

Nemám příliš mnoha času uvažovat nad tím, kde bych chtěl nebo nechtěl žít. Nemyslím si, že v Praze zůstanu, ale v Chorvatsku bych také žít nechtěl. Jezdím tam rád za rodinou a přáteli, ale vlastně jsem ještě nenašel zem, kde bych se cítil skutečně doma.

10. Jak vnímáte možnosti, které Vám Česká republika nabízí?

Možnosti má člověk všude. Ať je to Česká republika, Chorvatsko nebo třeba Velká Británie. Je však pravdou, že já jsem se nemusel prodírat, měl jsem obrovskou výhodu v tom, že já měl tu cestičku relativně prošlapanou. Pro ty, co jedou s prázdnou je to tady v České republice podle mě úplně stejné, jako když přijedete do kterékoliv cizí země.

Respondent č. 3, 50 let, vietnamská národnost, středoškolské vzdělání, prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

1. Jak dlouho již pobýváte na území České republiky?

V České republice žiji přibližně od devadesátých let. Přijela jsem z Vietnamu za manželem, který tady žije už od osmdesátých let. Jezdívá za námi do Vietnamu, to musím říct, že ano, ale daleko lepší pro nás je, že jsem teď tady. Za dobu svého pobytu si vybudoval určité zázemí a já jsem tedy mohla přijet za ním.

2. Jak vypadal Váš příjezd do České republiky?

Nezlobte se, ale manžel i zbytek rodiny si nepřeje, abych zrovna o těchto věcech kdekoliv mluvila. A my jsme zvyklý přání rodiny respektovat za všech okolností.

3. Pracujete v České republice, jak?

Pracuji v manželově stánku na tržnici tady v Brně. Vlastníme ještě dvě večerky v centru města, kde prodávají obě manželovi sestry. Já jsem ale moc ráda, že jsem zůstala tady v manželově stánku. Ve večerce jsem párkrát zaskakovala, ale už bych tam nikdy být nechtěla. Lidi v centru města jsou hrozně zlí.

Podotázka: Jak to myslíte, že jsou hodně zlí, máte nějaké konkrétní zkušenosti?

Ano mám. Několikrát nám večerky vykradli a párkrát se také stalo, že tam přišla parta mladých lidí a začali nám nadávat a fyzicky nás napadat. Jednu z manželových sester dokonce taková banda surově zbila. Tady na Olomoucké je nás víc, kteří pochází z Vietnamu, a tím se vzájemně ochraňujeme, jsme na sebe hodní a nemusíme žít v neustálém strachu. Člověk se tady navíc necítí tak daleko od domova, když slyší vietnamštinu každý den.

4. V jakých částkách se pohybuje Váš plat?

Já se o peníze příliš nestarám. Všechno má na starosti můj manžel. Nemám žádnou mzdu, prostě o vše, co vydělám, se manžel stará. Je však pravdou, že takto, jak si žijeme zde, bychom se ve Vietnamu nikdy neměli. Můžeme bydlet, máme na jídlo i na studium dětí, které zde bydlely u manžela dříve než já a nastoupily zde na studium. Musí studovat, protože jsem přesvědčena, že se jednou všichni do Vietnamu vrátíme a pak

tam budou moc potřeba oni i jejich vzdělání, aby se Vietnam mohl rozvíjet tak, jako ostatní země.

5. Jak vypadají Vaše současné bytové podmínky?

Máme v pronájmu menší domek na okrajové části tady v Brně. Jsme tu spokojeni. Máme tam, co potřebujeme já, manžel i děti. Ve Vietnamu by se nám o takovém domě mohlo jen zdát.

6. Kdo Vám v České republice pomáhal s adaptací?

No vlastně jsem si pořád ještě nezvykla. Je to tady hrozně jiné a pro mě občas dost nepochopitelné. Ale ve všem mi hrozně pomáhá rodina a vietnamská komunita, na tu je vždycky spolehnutí.

7. Co si myslíte o trestné činnosti cizinců na území České republiky?

Víte o tom já nic nevím. Je ale pravda, že to tady není vůbec jednoduché. Řada Vietnamců se nechá zlákat vidinou peněz a upíší se zloduchům ještě ve Vietnamu. Pak dorazí sem a nemají nic, peníze, práci ani bydlení. Neznají jazyk a kulturu. Utekli z Vietnamu, protože život tam je nesmírně těžký a dorazí sem a je to možná ještě horší. Jsou úplně sami. A v této situaci se pak snadnou nechají zlákat vidinou peněz. Často je to i z hladu nebo z naprosto bezvýhodné situace.

8. Máte přátele mezi Čechy?

Ne nemám, vlastně tady ani pořádně nikoho nemám. Pohybuji se pouze v naší komunitě a tam je mi nejlépe.

9. Chtěli byste se vrátit do rodné vlasti?

Určitě ano a pevně věřím, že jednou se tam opravdu celá rodina vrátí a podaří se nám naši zem vrátit opět na nohy. Aby to byla země všech a ne jen pár vyvolených.

10. Jak vnímáte možnosti, které Vám Česká republika nabízí?

Nabízí nám naději na lepší život. Je to hodně obtížné i tady, ale pořád je to lepší než ve Vietnamu. Musí tady především dostudovat naše děti, aby pomohly Vietnamu, který v minulosti hodně trpěl, a který pořád čeká na to, až mu nové generaci pomůžou.

Respondent č.4, 26 let, vietnamská národnost, středoškolské vzdělání, prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

1. Jak dlouho již pobýváte na území České republiky?

V České republice žiju asi pět let. Přijel jsem asi dva a půl roku po střední škole, kterou jsem studoval ve Vietnamu. Pak jsem chvíli pracoval s otcem v zemědělství, ale skoro nic jsem si tam nevydělal. Je pravdou, že jsem chtěl z Vietnamu odejít, protože tam se člověk z chudoby téměř nikdy nedostane.

2. Jak vypadal Váš příjezd do České republiky?

Ve městě, kousek od naší vesnice, kam jsem chodil na střední školu, bydlel jeden známý, který mi řekl o kurzech a seminářích, které představují práci v cizině a to i v České republice. Jednou jsme se na ten seminář šli podívat a tam nám říkali, že je tady spousta továren a podniků, hodně práce a slušné peníze a že jediné tak se dostaneme my i naše rodiny z chudoby. Rozhodli jsme se tedy chodit na kurzy českého jazyka, ten trval asi půl roku a v té době jsme také museli zaplatit asi 11 000 USD- něco přes 200 tisíc korun jako náklady na budoucí cestu a zajištění v České republice. Moje rodina se velmi zadlužila, ale nakonec jsme peníze sehnali. Byl jsem si jistý, že v České republice ty peníze vydělám a budu je moc vrátit.

3. Pracujete v České republice, jak?

V současné době pracuji u pana H. v jeho stánku, kde prodávám a jsem za to hrozně rád. Pomohl mi, když jsem si myslel, že už nemůžu dál.

Podotázka: Můžete být konkrétnější ?

Když jsem přijel do Čech, spolu s ostatními jsem byl na ubytovně, kde nás spalo šest v jedné místnosti asi dva měsíce, po té době jsme byli převezeni do továrny. Pak nás ubytovali do dělnických ubytoven, kde jsme spali dva a dva pokoje měli společně

sociální zařízení. Vaši lidé nás neměli rádi, protože nás často obviňovali z toho, že bereme práci Čechům. Neustále nám hrozili vyhazovem, nedávali nám slíbenou částku a nakonec nás i vyhodili. Neměl jsem peníze, musel jsem posílat peníze rodině na splácení dluhů, neměl jsem peníze ani na jídlo. A v naší komunitě, kam jsme občas s ostatními dělníky z Vietnamu zašli, nám poradili, navštívit pana H. Od té doby u něj pracuji.

4. V jakých částkách se pohybuje Váš plat?

Vydělám si asi 14 000 Kč. Je to na vietnamské poměry opravdu hodně. Mám na skromné živobytí i na splácení dluhů za cestu sem.

5. Jak vypadají Vaše současné bytové podmínky?

Bydlím v malém nájemním bytě nedaleko naší tržnice. Mám dva spolubydlící, také Vietnamce. Pomohl nám ho najít pan H., kdysi i on začínal v Čechách v továrně a za dobu, co zde žije, má již svoje kontakty.

6. Kdo Vám v České republice pomáhal s adaptací?

Tady kromě pana H. nikdo. Řekl bych, že Češi nás Vietnamce nemají rádi. Vidí v nás spíše vetřelce, kteří škodí České republice.

7. Co si myslíte o trestné činnosti cizinců na území České republiky?

Je úplně jasné, že je to něco špatného. Ale vžijte se například do mé situace, kdy jsem tady přišel o práci a neměl jsem vůbec na nic, na jídlo, na bydlení, na splácení dluhů atd. Navíc neumím ještě tak dobře česky a jak to tady vlastně chodí také pořádně nevím. Kdyby tehdy přišel někdo jiný, než pan H. a měl pro mě práci, i když podle vás špatnou, myslím, že bych neváhal a vzal ji.

8. Máte přátele mezi Čechy?

Ne nemám. Pohybují se převážně v naší komunitě.

9. Chtěli byste se vrátit do rodné vlasti?

Jednou ano. Velmi mi chybí moje rodina. Bohužel nevím, kdy to bude. Musím nejdříve vydělat dost peněz na všechny dluhy, co mám, abych já ani moje rodina neměla ostudu. Dokud ty peníze, nevydělám vlastně se ani vrátit domů nemůžu.

10. Jak vnímáte možnosti, které Vám Česká republika nabízí?

Nevím, co bych na tuto otázku odpověděl.

5.6.2 Analýza výsledků rozhovorů s cizími státními příslušníky

Analýza výše uvedených rozhovorů s cizími státními příslušníky bude provedena za pomoci kategorií, které budou následně shrnuty v jednu hlavní kategorii, která bude následně porovnána a doplněna o kategorie, které vyplynou z rozhovorů s českými respondenty a z výše uvedených případových studií.

Kategorie, které vyplynou ze všech částí výzkumu, budou nadále korespondovat s cílem výzkumu uvedeným na začátku praktické části i s obsahem celé diplomové práce.

KATEGORIE 1: Životní podmínky v rodných zemích versus životní podmínky v České republice

Většina z uvedených respondentů se shodně domnívá, že životní podmínky, které mají v České republice, jsou lepší, než životní podmínky, které by měli ve svých rodných zemích. Z rozhovorů, ale zároveň vyplývá, že životní podmínky, které měli jako pomyslnou startovací čáru ve svých rodných zemích, jdou ruku v ruce s životními podmínkami, které mají v České republice. S čím horších podmínek pocházejí, tím horší podmínky mají i v České republice. Na vině bývá dosti často špatná informovanost ze strany cizinců a manipulace a ziskuchtivost zaměstnavatelů, či agentur zprostředkovávajících práci. Už tak chudé cizince nalákají na lepší budoucnost a výdělků, ti se pak zadluží a pochopitelně se slíbeného nikdy nedočkají. V České republice proto zůstávají bez peněz a často jsou nuceni brát jakoukoliv práci a to i tu nelegální, aby se užívali.

KATEGORIE Č.2: Spokojenost respondentů se současným životem v České republice

Ze subjektivního pozorování při samotných rozhovorech i v daných odpovědích respondentů vyplývá, že respondenti cizí státní příslušnosti ve většině případů zvolili postoj jakési rezignovanosti a nad otázkou spokojenosti či nespokojenosti vlastně ani příliš neuvažují. Berou to jako svou šanci, ale převážně nutnost k uspokojivější budoucnosti a životu. Jako odraz spokojenosti či nespokojenosti však můžeme vnímat i odpovědi respondentů, kdy téměř shodně udávají Českou republiku jako dočasné útočiště. Většina z nich se chce vrátit do svých rodných zemí nebo do zemí s podle nich větší perspektivou.

Okruhy otázek vztahující se k respondentům české státní příslušnosti

1. Jak vnímáte cizince v České republice, znáte nějakého cizince ze svého okolí?
2. Mají podle vás cizinci stejné možnosti pro život v České republice jako Češi?
3. Znáte nějakého cizince osobně?
4. Jestliže ano, víte o něm něco blíže?
5. Jaký je váš názor na cizince žijící a pracující v České republice?
6. Myslíte si, že v České republice existuje nějaká antipatie vůči cizincům?
7. Co si myslíte o životních podmínkách, které v České republice cizinci mají?
8. Proč si to myslíte?
9. Jaký je váš názor na páchaní trestné činnosti cizinci na území České republiky?
10. Myslíte si, že za páchaní trestných činů cizinci mohou i životní podmínky, které v České republice mají?

5.6.3 Rozhovory s respondenty české národnosti

Tato podkapitola je věnována přepisu otázek a odpovědí kladených respondentům. Přepisy byly pro větší srozumitelnost psány ve spisovné češtině. V několika případech byla po konzultaci a souhlasu s respondenty některé věty přepsány tak, aby dávaly logický větší smysl.

Respondent č.1, 45 let, středoškolské vzdělání, živnostník1. Jak vnímáte cizince v České republice, znáte nějakého cizince ze svého okolí?

No v dnešní době je to asi něco normálního. Pokud se nechovají nepřístojně a dodržují pravidla, tak mi to nevadí. Ze svého okolí znám především Poláky, kteří tady pracují v konkurenčních firmách a jsou to pracovití a slušní lidé.

2. Mají podle vás cizinci stejné možnosti pro život v České republice jako Češi?

Těžko říct, takhle jsem nad tím nikdy nepřemýšlel. Osobně nevím, jak je to teď. Ale když se vrátím k dobám před revolucí, tak si myslím, že měli podmínky rozhodně mnohdy i lepší, než měli Češi. Téměř všechno jim platily podniky. Jak je to dnes nevím, ale vzhledem k tomu, že se jich spousta chová nadřazeně a arogantně, tak si myslím, že se zase tak zle mít nebudou.

Podotázka: Můžete to nějak objasnit?

No když vidíte, jak tady i cizinci pochodují, s úsměvem a cigárkem v ruce a večer jsou jich plné lokály a vy máte strach si tam jít posedět, tak se asi nebudou cítit nijak utlačováni.

3. Znáte nějakého cizince osobně?

Jak jsem říkal pouze ty Poláky z konkurenční firmy a to jsou opravdu dřiči a poctivci.

4. Jestliže ano, víte o něm něco blíže?

(Zodpovězeno v předchozí otázce)

5. Jaký je váš názor na cizince žijící a pracující v České republice?

No myslím si, že v první řadě jsou všichni cizinci hodně uzavření a stáhnutí ve svých komunitách, takže udělat si na ně nějaký názor je dosti často velmi obtížné. A jak už jsem řekl, pokud dodržují pravidla, tak si myslím, proč ne.

6. Myslíte si, že v České republice existuje nějaká antipatie vůči cizincům?

Myslím si, že do určité míry ano. Naše republika kvůli cizincům dosti často trpěla. Němci, Rusové atd. Navíc si spousta lidí myslí, že cizinci sem jezdí páchat zločin

nebo brát Čechům práci. Navíc podle mě dosti záleží na tom, jací cizinci to jsou. S čím bohatší a modernější země cizinec je, tím je ta nesnášenlivost menší.

7. Co si myslíte o životních podmínkách, které v České republice cizinci mají?

Opravdu je těžké na to odpovědět, když o tom příliš nevím, ale snad jsou asi dobré, jinak by sem přece nejezdili.

8. Proč si to myslíte?

(Zodpovězeno v předchozí otázce)

9. Jaký je váš názor na páchání trestné činnosti cizinci na území České republiky?

Mám pocit, že poslední dobou toho slyším z médií čím dál tím víc. Možná je pro ně jednodušší páchat zločiny u nás. Možná máme nízké tresty nebo se na spoustu věcí u nás ani nepřijde.

10. Myslíte si, že za páchání trestných činů cizinci mohou i životní podmínky, které v České republice mají?

To si myslím, že spíše ne. Pokud by se tady měli tak zle, tak tady přeci nebudou zůstávat, ale odjedou domů za rodinou, kde mají větší šanci na podání pomocné ruky. Prostě si opravdu myslím, že Česká republika je díky své nedostačující legislativě dobrým místem pro nelegální a protiprávní činnosti.

Respondent č.2, 25 let, studentka

1. Jak vnímáte cizince v České republice, znáte nějakého cizince ze svého okolí?

Docela pozitivně. Na škole se mnou studují i cizinci a vždy jsou to vesměs slušní lidé, naprosto nijak se nelišící od Čechů.

2. Mají podle vás cizinci stejné možnosti pro život v České republice jako Češi?

Nevím, nejsem si jistá, ale myslím si, že ano. Když nad tím tak přemýšlím, myslím si, že ano. Dnešní doba jim to jistě umožňuje. Jen je to možná obtížnější než pro domácí

Čechy. I když myslím, že řada cizinců žijících a pracujících v Česku se má mnohdy i lépe, než někteří Češi.

3. Znáte nějakého cizince osobně?

Ano, znám. Mí spolužáci z fakulty jsou i cizinci. A jsou to hodní a slušní lidé a osobně si myslím, že si toho studia mnohdy váží víc, než čeští studenti.

4. Jestliže ano, víte o něm něco blíže?

No jedná se o studenty ze Slovenska, řekla bych, že z relativně dobrých a slušných rodin, kteří se rozhodli studovat v Česku, protože doma se na školy nedostali a tady to brali jako takovou jistotu. Nejsme nějakí velcí přátelé, jen o sobě tak nějak vzájemně víme.

5. Jaký je váš názor na cizince žijící a pracující v České republice?

Já nad tím nijak zvlášť nepřemýšlím. Myslím si, že dnešní doba je doba možností a rozvíjení se. Všichni jsou všude doma, a pokud jim to nejde v jejich rodné zemi, prostě to jdou zkusit jinde. I já chci určitou dobu po studiu pracovat v cizině a opravdu nad tím nevidím nic k pozastavení.

6. Myslíte si, že v České republice existuje nějaká antipatie vůči cizincům?

Myslím si, že ano, ale převážně k cizincům z východu a blízkého východu. Myslím, že je to dáno historií a všeobecným světovým strachem z terorismu. Zatímco mít za přítele například někoho ze západu se považuje za jakousi prestiž. Český člověk je podle mě hodně zmanipulovatelný a ovlivnitelný a podle toho se také chová i k cizincům.

7. Co si myslíte o životních podmínkách, které v České republice cizinci mají?

Myslím si, že je to dost ovlivněné tím, co jsem popisovala v předchozí otázce. Když se tak dívám kolem sebe, mám dojem, že mnohem hůře se v naší republice mají právě ti, kteří pocházejí z východu a zemí blízkého východu. Díky těm zmiňovaným antipatiím mají podle mě i daleko méně možností a s tím jsou spojeny i horší životní podmínky tady v České republice.

8. Proč si to myslíte?

(Zodpovězeno v předchozí otázce)

9. Jaký je váš názor na páchání trestné činnosti cizinci na území České republiky?

To je velice těžké na takovou otázku odpovědět. Ale myslím, že je stejně špatná jako trestná činnost páchaná Čechy. Nehledala bych v tom rozdíly. Je ale jasné, že se někdy cizinci v jiné zemi dostanou do tak složité situace, že nemají na výběr a sáhnou po nejbližší příležitosti a to i tehdy, když se jedná o nějakou nelegální činnost.

10. Myslíte si, že za páchání trestných činů cizinci mohou i životní podmínky, které v České republice mají?

V podstatě jsem na to již odpověděla. Určitě ne ve všech případech, ale myslím si, že i Češi se mnohdy kvůli špatným životním podmínkám dostanou za hranici zákona a cizinci to mají v cizím státě daleko obtížnější. Z toho plyne, že v určitých případech stojí za pácháním trestných činů cizinci někdy špatné životní podmínky.

Respondent č.3, 65 let, invalidní důchodce1. Jak vnímáte cizince v České republice, znáte nějakého cizince ze svého okolí?

Jako něco s čím se v dnešní době prostě musí člověk smířit. Každopádně se domnívám, že ať si každý myslí o minulém režimu cokoliv, díky přívalu cizinců, který je zde dnes, se maminky bojí nechávat kočárky před obchodem a důchodci chodit k večeru po ulici.

2. Mají podle vás cizinci stejné možnosti pro život v České republice jako Češi?

Já se v téhle problematice příliš neorientuji. Jen vím, že za minulého režimu se měli určitě lépe. Tedy alespoň někteří cizinci určitě ano. Měli podnikem hrazené bydlení, často i stravu a i režim měli celkově lepší než kmenový zaměstnanec z České republiky.

3. Znáte nějakého cizince osobně?

Ne, osobně neznám nikoho. Dříve jsem pár znával z podniku. Poláky, Vietnamce, ale žádní kamarádi jsme nebyli. A dnes už se nikam moc nedostanu.

4. Jestliže ano, víte o něm něco blíže?

(Zodpovězeno v předchozí otázce.)

5. Jaký je váš názor na cizince žijící a pracující v České republice?

Jsou hodně uzavřeni. Řekl bych, že se drží mezi svými. Nevím, ale myslím, že by bylo lepší, kdyby tady nebyli. Člověk má daleko větší strach o sebe i o svůj majetek. Opravdu se domnívám, že co je ten příval cizinců v poslední době tak markantní, děje se více trestné činnosti i takové, o které jsme dříve vůbec neslyšeli.

6. Myslíte si, že v České republice existuje nějaká antipatie vůči cizincům?

Myslím si, že ano. Ale nikdo se nemůže divit, v podstatě bych se jen opakoval. Už jsem na to v podstatě odpověděl v předchozí otázce.

7. Co si myslíte o životních podmínkách, které v České republice cizinci mají?

Těžko říci, zřejmě jak, kdo. Faktem, ale je, že kdyby se tady měli nějak moc špatně, tak tady zřejmě bydlet ani pracovat nebudou. Musí to mít pro ně nějaké výhody.

8. Proč si to myslíte?

(Zodpovězeno v předchozí otázce)

9. Jaký je váš názor na páchání trestné činnosti cizinci na území České republiky?

Mají tady na všechno klid. Myslím si, že náš stát si nechá opravdu hodně líbit a podle toho to tady také vypadá. Zkouší to.

10. Myslíte si, že za páchání trestných činů cizinci mohou i životní podmínky, které v České republice mají?

Opět bych se přikláněl k tomu, že je to nejspíše individuální případ od případu. V některých případech je zde jejich situace nejspíše opravdu natolik špatná, že se mohou tak jako my uchýlit ke krajnímu řešení, ale asi to bude spíše menšina.

5.6.4 Analýza výsledků rozhovorů s českými státními příslušníky

Analýza výše uvedených rozhovorů s českými státními příslušníky bude provedena za pomoci kategorií, které budou následně shrnuty do jedné hlavní kategorie, která bude následně porovnána a doplněna o kategorie, které vyplynou z rozhovorů s respondenty cizí státní příslušnosti a z výše uvedených případových studií.

Kategorie, které vyplynou ze všech částí výzkumu, budou nadále korespondovat s cílem výzkumu uvedeným na začátku praktické části i s obsahem celé diplomové práce.

KATEGORIE 1: Všeobecný přehled o životě cizinců na území České republiky

Z výše uvedených rozhovorů vyplývá, že většina z dotazovaných respondentů nemá všeobecné a už vůbec ne konkrétní poznatky o životě cizinců na území České republiky. Považují je za uzavřené, často prahnoucí pouze po své komunitě, ve které se podle respondentů převážně pohybují. Ze subjektivního pohledu, který jsem měl možnost si vytvořit na základě odpovědí na kladené otázky a i neverbálních odpovědí respondentů, lze usuzovat, že většina z dotazovaných vlastně ani netouží vědět něco více o cizincích, kteří zde žijí nebo pracují.

KATEGORIE 2: Sympatie versus antipatie vůči cizincům žijícím na území České republiky

Otázka sympatie a antipatie úzce souvisí s předchozí kategorií. Neznalost života cizinců a lhostejnost vůči nim jdou skutečně ruku v ruce. Většina respondentů považuje přítomnost cizinců za nutné zlo, kterému se současná společnost jednoduše nemůže vyhnout. Respektuje je, ale ve většině případech je názor na ně nulový nebo spíše negativní.

HLAVNÍ KATEGORIE VYPLÝVAJÍCÍ Z VÝZKUMU

„ Sociální aspekty a životní podmínky cizinců a jejich vliv na možnou trestnou činnost“

Z veškerých dostupných materiálů, které jsem měl k dispozici v rámci tvorby teoretické části diplomové práce i z výzkumu, jež byl prováděn na různorodém výzkumném vzorku,

vyplynulo hned několik souvislostí. Za prvořadým důvodem, který vedl cizince k práci a životu v České republice, nebyly vždy pouze špatné životní podmínky v rodných zemích, protože sociální aspekty byly u oslovených respondentů často dosti rozdílné. Většinou se potvrzuje, že čím dále od České republiky či Evropy jsou, tím horší podmínky v rodných zemích respondenti měli. Oním společným rysem byla především naděje v lepší život, možnosti a s tím spojené vylepšení životní úrovně. Bohužel ve většině případů se životní situace nijak nezměnila nebo se zhoršila. Důvody jsou také rozdílné. Jedním z prvních aspektů je nedostačující integrace do české společnosti, která je považuje za nutné zlo spojené s moderní dobou. Česká společnost je poněkud kontroverzní a v dosti ohledech nemá potřebu sledovat osudy a nesnáze jiných, natož cizinců. Povědomí o jejich životě nebo způsobu, jak jim pomoci je takřka nulová. Je nutno však podotknout, že vyhrocená druhá strana, jako je rasová nesnášenlivost, byla uváděna pouze v jednom případě. Bohužel není možné s jistotou říci, do jaké míry jsou tyto informace zkreslené strachem ze strany cizinců se do rasových otázek pouštět.

Pravda je však taková, že většina cizinců, jež byla oslovena, žije pod neustále visícím Damoklovým mečem v podobě chudoby a jejich příjmy jsou na hranici alespoň trochu důstojného života.

Většina z nich považuje Českou republiku za nutné zlo k zajištění lepší budoucnosti ve své rodné zemi nebo zemi s lepší perspektivou.

Řada cizinců přichází s jistými naivními ideály a jen málo komu se vyplní. Kulturní šok, který zažívají, ať už jsou z jakékoliv země, je vždy do určité míry poznamená, stesk, odloučení od rodiny či přátel a často nejisté možnosti práce či ubytování je činí natolik poddajnými a oddanými, že pro alespoň malý kus nějaké jistoty, jsou často ochotni udělat cokoli, včetně přiblížení se hranici zákona nebo její úplné překročení. Takoví lidé pak často pracují jako nelegální pracovníci, nebo hůře jako vymahači, překupníci drog nebo se dostanou k obchodu s lidmi či prostituci. Mnohdy je tímto způsobem využívají nejen jejich dobře situovaní krajané, kteří páchají zločin v ČR z vypočítavosti a promyšlenosti, ale i Češi samotní.

Je zcela pochopitelné, že jsou i tací, kteří používají Českou republiku jako cíl pro své nelegální aktivity, ale pokud bych měl shrnout otázky vážící se k hypotéze na začátku výzkumného šetření, tak souhrn nejrůznějších sociálních aspektů sečtených v životní podmínky, skutečně často vedou k protiprávnímu jednání cizinců.

5.7 Axiální kódování

„Axiální kódování je upřesnění a spojování, seskupení kategorií a subkategorií identifikovaných při otevřeném kódování, popisy kontextu a utváření kódovacího paradigmatu.“⁸⁸

Paradigmatický model

(A)PŘÍČINNÉ PODMÍNKY → (B)JEV → (C)KONTEXT → (D)INTERVENUJÍCÍ
PODMÍNKY → (E)STRATEGIE JEDNÁNÍ A INTERAKCE → (F) NÁSLEDKY

Paradigmatický model č.1, jehož grafické znázornění je na následující straně, popisuje aspekty, jež vedou cizince k páčání trestné činnosti na území České republiky, pakliže jejich životní úroveň v rodných zemí lze považovat za uspokojivou.

---

⁸⁸ Dostupné z WWW:<<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/axialni-kodovani>>[cit.2013-10-13]

Grafické znázornění

(A) Příčinné podmínky

- relativně stabilní podmínky v rodině
- touha po nových možnostech a příležitostech
- snaha o zlepšení životní úrovně prací v České republice

(B) Jev

- opuštění své rodné země
- příchod do České republiky
- hledání stabilní práce a zázemí v České republice

(D) Intervenující podmínky

- nedostatečná integrace
- rasová nesnášenlivost
- obtížné zařazení do společnosti
- obtíže při hledání práce či bydlení
- nedokonalá znalost jazyka a zákonů v ČR

(C) Kontext

- vidina stabilní práce
- vylepšení dosavadních životních podmínek
- naděje v novou příležitost

(E) Strategie jednání a interakce

- snaha o jakoukoli v práci
- hledání opory ve vlastních řadách
- potýkání s hledáním bydlení
- potýkání se s úřady a povoleními
- boj se špatnou integrací do majoritní společnosti

(F) Následek

Rezignovanost k možnostem práce a náchylnost k využití všech dostupných možností, které ovlivněny „špatnými“ lidmi, mohou znamenat protiprávní jednání.

Shrnutí grafického znázornění

Přestože někteří z uvedených respondentů i někteří aktéři v dokumentech vztahujících se k teoretické části vždy nepocházeli z nedostatečných socioekonomických podmínek, jen málokterým se podaří stejný nebo i vyšší životní standart v hostitelských zemích udržet. Téměř vždy se setkají alespoň s jedním sociálním aspektem, který je může strhnout na rozhraní mezi legálním a nelegálním, a které z nich udělají ten nejpohodlnější terč pro výše postavené ve velkolepé hierarchii zločinu.

Paradigmatický model č.2, jehož grafické znázornění je na následující straně, popisuje aspekty, jež vedou cizince, k páchání trestné činnosti na území České republiky, pakliže jejich životní úroveň v jejich rodné zemi lze považovat za naprosto nedostatečnou a špatnou.

Grafické znázornění

(A) Příčinné podmínky

- nízká až nedostačující životní úroveň v rodných zemích
- nedostatečná informovanost o životních podmínkách v ČR
- zkreslené informace od pracovních agentur
- nutnost zlepšení životní situace jedince i jeho rodiny

(B) Jev

- opuštění své rodné země
- příchod do České republiky
- hledání stabilní práce a zázemí v České republice
- nelegální příjezd do ČR
- legální příjezd do ČR většinou za rodinnými příslušníky

(D) Intervenující podmínky

- téměř nulová integrace do společnosti
- rasová nesnášenlivost
- jazyková bariéra
- obtíže při hledání práce či bydlení
- silný kulturní šok

(C) Kontext

- vidina lepší práce
- vylepšení dosavadních životních podmínek
- naděje pro sebe i svou rodinu, která často ve svých zemích pouze přežívá

(E) Strategie jednání a interakce

- snaha o jakoukoli v práci
- hledání opory ve vlastních řadách
- potýkání s hledáním bydlení
- potýkání se s úřady a povoleními
- boj se špatnou integrací do majoritní společnosti
- boj s neznalostí jazyka

(F) Následek

- **rezignovanost k možnostem práce a náchylnost k využití všech dostupných možností, které ovlivněny „špatnými“ lidmi, mohou znamenat protiprávní jednání.**
- **snaha co nejrychleji přijít k penězům a zaplatit dluhy za cestu vzniklou příjezdem do ČR**

Shrnutí grafického znázornění

Jak lze vidět na výše uvedeném grafickém znázornění, vzájemné položky a body se liší pouze v malých rozdílech. Jasně z toho vyplývá, že se sociální aspekty, které ovlivňují protiprávní jednání cizinců na území ČR, nijak výrazně neliší. Je v podstatě jedno, z jakých podmínek cizinci pocházejí, problémy s nimiž se potýkají v cizích zemích, jsou takřka totožné.

Nutno však podotknout, že druhé grafické znázornění se týká převážně mimoevropských cizinců, převážně pak cizinců pocházejících z Vietnamu, kteří se navíc ještě potýkají se silným zadlužením vzniklým z nákladů za cestu a zprostředkování pobytu a práce často pochybným agenturám.

Ve zkratce se tedy dá říci, že cizinci se slabším ekonomickým a sociálním zázemím z rodné země jsou k protiprávnímu jednání náchylnější více.

5.8 Závěr výzkumného šetření

Cílem celého výzkumného šetření bylo potvrdit či vyvrátit hypotézu prolínající se celým obsahem diplomové práce.

Hlavní hypotéza - ***Životní podmínky a přidružené sociální aspekty neovlivňují protiprávní jednání cizinců na území České republiky.***

Z veškerých materiálů sesbíraných k přípravě teoretické části diplomové práce i z šetření provedeného na výše uvedeném rozmanitém výzkumném vzoru jasně vyplývá, že životní podmínky i další přidružené sociální aspekty ovlivňují protiprávní jednání cizinců na území České republiky.

Přestože je zcela evidentní, že se cizinci stejně jako Češi dopouštějí protiprávního jednání za každé situace a mnohdy bez závažného motivu, pravdou zůstává, že životní podmínky i další sociální aspekty jsou velmi častým důvodem, proč k překročení hranice v podobě zákona dochází.

Z výzkumu dále vyplynulo, že mezi důležité sociální aspekty, které do značné míry ovlivňují páchaní trestné činnosti cizinců, patří i nedostatečná integrace do majoritní společnosti. Česká společnost je velmi rezervovaný národ, který se jen velmi obtížně

smiřuje a vyrovnává se změnami. Mezi takové změny patří bezesporu i nárůst počtu cizinců, kteří žijí a pracují v ČR. Je více než možné, že tento svůj negativní postoj je budován v průběhu dlouhé historie, kdy byl náš stát v područí cizinců nebo jimi byl negativně ovlivňován. Zároveň je nutné podotknout, že i cizinci sami si drží jistý odstup. Přátele a pocit bezpečí, proto často hledají spíše mezi svými krajany než Čechy. Dalšími důležitými aspekty jsou potom jazyková bariéra, zdoluhavé procesy s úřady, kulturní šok, či nedostatečná informovanost nebo zkreslení informací o životě a práci v České republice nebo dluhy mafiánským pracovním agenturám.

Všechny tyto aspekty tvoří životní podmínky, které ovlivňují jedince natolik, že pro trochu jistoty či stability v dosavadním životě v cizím státě jsou velmi silným terčem pro iniciátory trestné činnosti, stejně jako dokonalým bílým koněm pro bossy zločineckého podsvětí.

ZÁVĚR

V průběhu mé osmnáctileté pracovní praxe v pozici celníka a mým kontaktům s kolegy s cizinecké policie či Policie České republiky, jsem se setkal s mnoha příběhy cizinců žijících či pracujících v ČR. V závislosti na těchto zkušenostech jsem si proto zvolil téma jak bakalářské, tak i této diplomové práce, které se zabývá problematikou cizinců. Díky této práci jsem se chtěl o cizincích, kteří jsou často izolovanou skupinou dozvědět více a pochopit tak jejich život v cizí zemi, s cizími zvyky, cizí kulturou či cizí mentalitou.

Tato práce mi pomohla dostat se k materiálům, které detailně popisují jak mnohdy obtížné je pro cizince, kteří zde žijí, vymanit se ze sítí legislativy, najít si práci, bydlení nebo pouhé přátele. Jak mnohdy v naději v lepší život pro sebe či pro rodinu podnikají věci, ke kterým by se mnohdy neodhodlali. Ať se na to dívám z jakékoliv strany, jsou to lidé, kteří musí být nesmírně odvážní, pro novou naději opouštějí děti, rodiče, manželé i manželky, přátele i známé, aby vydělali dost peněz na přežití nebo třeba jen na přilepšenou.

Bohužel se však může lehce stát, že právě díky této své snaze se mohou ocitnout za hranicí zákona, kde mnohdy nedomýšlejí následky a na lepší zítřky tvrdě doplácí.

Celá diplomová práce byla koncipována tak, aby poodhalila život cizinců v České republice. Je totiž nesmírně zajímavé, že takřka denně jsme z nejrůznějších médií zahrnování informacemi o páchání trestné činnosti cizinci, ale častokrát bývá opomíjen důvod, který je k takovým činům vede, neboť hierarchie zločinu je velice spletitá a cizinci díky své uzavřenosti cestu k pomyslnému cíli příliš neulehčují.

Je naprosto neodmyslitelné, že v každé skupině lidí, jsou ti „dobří“ a ti „zlí“ a já nejsem člověk, kterému přísluší někoho soudit. Pravdou ale zůstává, že pro odvahu změnit svůj život a třeba se pokusit změnit život i své rodině v cizích zemích, si určitě zaslouží alespoň můj obdiv. Já si totiž nejsem jist, zda bych někdy v sobě takovou odvahu vůbec někdy našel.

Téma celé diplomové práce považuji za velice zajímavé a přínosné. A to nejen svým obsahem, který je v naší společnosti dosti často považován za tabu nebo je do značné míry zkreslen populistickými a alibistickými médii, ale i svou spojitostí se sociální pedagogikou. Onu spojitost vidím v tom, že tak jako má diplomová práce, tak i sociální pedagogika se zabývá společností a to převážně nějakým způsobem znevýhodněnou společností. Je zcela pochopitelným faktem, že právě lidé, kteří žijí a pracují v cizích zemích, jsou znevýhodněni znalostí jazyka, zákonů, kultury i nejisté budoucnosti,

a proto je potřeba, aby jim majoritní společnost podala pomocnou ruku a přijala je za rovnocenné partnery.

Česká republika patří, ve srovnání s novými členskými státy EU, ke státům s nejintenzivnějším nárůstem zahraniční populace, ovšem se svými názory v mezinárodním srovnání ohledně vnímání imigrace se stále přibližuje méně vyspělým zemím východní a centrální Evropy.⁸⁹ Proces tolerance a celkové změny naší společnosti je velice složitý. Změna smýšlení a celkových pohledů naší společnosti na migraci či cizince musí být ve všech směrech, ale začít bychom měli v rodině, ve školách nebo médiích, které v dnešní době utváří mínění společnosti nejvíce.

---

⁸⁹ LEONTIYEVA, Yana, VÁVRA, Martin a kol. *Postoje k migrantům*. Praha: SÚAV ČR, 2009, ISBN: 978-80-7330-173-6, s. 101

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Zákony:

1. **Zákon č.141/1961 Sb.**, trestní řád, v platném znění
2. **Zákon č.17/2012 Sb.**, o Celní správě České republiky, v platném znění

Literatura:

3. **AMORT, Jiří.** *Některé otázky mezinárodní migrace.* 1.vyd. Státní pedagogické nakladatelství, 1974, 14-016-75, 178 s.
4. **BLATNÍKOVÁ, Šárka, NETÍK, Karel.** *Predikce vývoje pachatele.* Praha:Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008, ISBN:978-80-7338-075-5, s.13-14
5. **DRBOHLAV, Dušan a kol.** *Migrace a (i)migranti v Česku,* 1.vyd., Praha:Sociologické nakladatelství (SLON), 2010, ISBN-970-80-7419-039-1, 207 s.
6. **DRBOHLAV, Dušan.** *Nelegální ekonomické aktivity migrantů.* 1.vyd. Praha: Karolinum, 2008, ISBN: 978-80-246-1552-3, 311 s.
7. **HORÁKOVÁ, Milada.** *Mezinárodní migrace a migrace cizí pracovní síly.* 1.vyd. Praha:VÚPSV, 2003, ISBN:80-239-2927-5
8. **HORÁKOVÁ, Milada.** *Trendy v zahraničních pracovních migracích v ČR v letech 1995-2004.* Praha:VÚPSV, 2004, ISBN:80-239-4278-6
9. **HORÁKOVÁ, Milada.** *Současný vývoj pracovních migrací v České republice.* 1.vyd. Praha:VÚPSV, 2000, 62 s.
10. **KRÁKORA, Pavel, kol.** *Multikulturality a výchova k občanství ve středoevropském kontextu,* Praha: Epocha, 2011, ISBN 978-80-7425-079-8, 122 s.
11. **KRAUS, Filip, NOŽINA, Miroslav.** *Kriminální síť ve vietnamské diaspoře. Případ České republiky.* Praha:Úřad mezinárodních vztahů, 2009, ISBN:978-80-86506-1, 124 s.
12. **KROUPA, Aleš a kol.** *Nelegální zaměstnávání a podnikání cizinců na českém trhu práce.* Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 1997, 72 s.
13. **LAZAROVÁ, Bohumíra.** *Možnosti poznávání lidí.* Brno: Institut mezioborových studií, 2007, 53 s.
14. **LEONTIYEVA, Yana, VÁVRA, Martin a kol.** *Postoje k migrantům.* Praha:SÚAV ČR, 2009, ISBN:978-80-7330-173-6

15. **LEONTIYEVA, Yana.** *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmu.* 1.vyd., Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006, ISBN-807330-098-2, 95 s.
16. **MOULISOVÁ, Marcela:** *Kriminalita etnických menšin a cizinců.* 1.vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2010, ISBN:978-80-7251-335-2, 54 s.
17. **NĚMEC, Miroslav.** *Mafie a zločinecké gangy.* 1.Vyd. Praha: EUROUNION, 2003, ISBN:80-7317-026-4, 390 s.
18. **NOŽINA, Miroslav.** *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice.* 1.vyd., Praha: Themis, 2003, ISBN:80-7312-018-6, 407 s.
19. **PILGRAM, Arno.** *Grenzöffnungen, Migration, Kriminalität.* 1.auf., Baden-Baden: Nomos Verl.-Ges, ©1993, ISBN: 3-7890-2971-8
20. **RÁKOCZYOVÁ, Miroslava.** *Lokální strategie integrace cizinců v ČR I.* 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2008, ISBN-978-80-7416-006-6, 75 s.
21. **RADVAN, Eduard, VAVŘÍK, Michal.** *Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách.* Brno: Institut mezioborových studií, 2009, 57 s.
22. **REICHEL, Jiří.** *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů.* 1.vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2009, ISBN:978-80-247-3006-6, 192 s.
23. **ROBERTSOVÁ, Elisabeth.** *Xenofobův národnostní průvodce. Rusové.* 1.vyd., Praha: Sagitta, 1995, ISBN:80-901561-8-5, 63 s.
24. **SCHEU, Harald Christian.** *Migrace a kulturní konflikty.* 1.vyd., Praha: Auditorium, 2011, ISBN-978-80-87284-07-0, 322 s.
25. **SLÁDEK, Karel.** *Ruská diaspora v České republice.* Praha: Pavel Mervart, 2010, ISBN-978-80-87378-49-6, 144 s.
26. **SOUDKOVÁ, Vladimíra, SOUDEK, Tomáš.** *Bariéry mezi námi očima cizinců.* Praha: European Training and Consulting, 2008, ISBN-978-80-254-3857-2, 80 s.
27. **STRAUSS Albert, CORBINOVÁ Juliet.** *Základy kvalitativního výzkumu.* Boskovice: Albert, 1999, ISBN:80-85834-60-X, 196 s.
28. **ŠMÍD, Tomáš, KUPKA, Petr.** *Český organizovaný zločin. Od vyděračů ke korupčním sítím.* 1.vyd., Brno: Masarykova univerzita, 2011, ISBN:978-80-210-5618-3, 348 s.
29. **TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava.** *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR I. Integrovaná politika.* 1.vyd. Brno: Barrister & Principal, 2011, ISBN-978-80-87474-19-8, 181 s.

30. **TRBOLA, Robert, RÁKOCZYOVÁ, Miroslava.** *Vybrané aspekty života cizinců v ČR.* 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-067-7, 121 s.
31. **VAVREČKOVÁ, Jana, BAŠTÝŘ, Ivo.** *Metodika sledování a hodnocení integrace cizinců z třetích zemí v České republice.* 1.vyd. Praha: VÚPSV, 2010, ISBN-978-80-7416-070-7, 63 s.
32. **VAVREJNOVÁ, Marie.** *Migrace obyvatelstva jako faktor ekonomického rozvoje.* Studie národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, 2011, ISBN-978-80-86729-66-4, 78 s.
33. **ZILYNSKIJ, Bohdan.** *Ukrajinci v Čechách a na Moravě: stručný nástin dějin.* Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, 2002, ISBN-80-903164-1-7, 76 s.

Internet:

34. **BROUČEK, Stanislav.** *Aktuální problémy adaptace vietnamského etnika v ČR* [online]. Praha: Etnologický ústav Praha, 2003, [cit. 2013-08-15]. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/107/vietnamska_etnika.pdf>
35. **DRBOHLAV, Dušan.** *Současná migrace Ukrajinců a Rusů do Česka – Podrobnosti a rozdílnosti.* ©2003 [cit. 2013-07-15]. Dostupné také z WWW: <<http://www.migraceonline.cz/cz/e-knihovna/soucasna-migrace-ukrajincu-a-rusu-do-ceska-podobnosti-a-rozdilnosti>>
36. **GLÍŽ, Jaroslav.** *Migrace. Průzkum podmínek dalšího vzdělávání a rekvalifikace migrantů v ČR.* BP, MU 2009 [cit. 2013-06-25] Dostupné také z WWW: <http://is.muni.cz/th/208734/pedf_b/>
37. **JIŘIČKA, Jan.** *Česko má nové oficiální národnostní menšiny. Vietnamce a Bělorusy* [online] ©2013 [cit. 2013-11-27] Dostupné z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/vietnamci-oficialni-narodnostni-mensinou-fiq-domaci.aspx?c=A130703_133019_domaci_jj>
38. **MOORE, Markéta.** *Číňané v České republice, 1992-2002: Zrod a formování symbolické kultury* [online]. Multikulturní centrum Praha, 37 s., [cit. 2013-05-18]. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/125/cinane_v_CR.pdf>
39. **OBUCHOVÁ, Ľubica.** *Čínská komunita v České republice 2001* [online]. Praha: Orientální ústav AV ČR, 2002, 36 s. [cit. 2013-08-20]. Dostupné také z WWW: <http://www.cizinci.cz/files/clanky/120/Cinska_komunita_v_CR.pdf>

40. **OTČENÁŠEK, Jaroslav.** *Imigranti z bývalých zemí bývalé Jugoslaviie (po roce 1991)*. [cit.2013-08-15]. Dostupné také z WWW:
<http://www.cizinci.cz/files/clanky/128/imigranti_byvale_Jugoslaviie.pdf>
41. **PAULÍK, Miroslav.** *Národnostní menšiny – aneb proč se mluví o Vietnamcích*, DP, MU 2006, [cit. 2013-05-13]. Dostupné také z WWW:
<http://is.muni.cz/th/55761/pedf_m/?lang=en>
42. **STOJANOV, Robert, NOVOSÁK, Jiří, DROBÍK, Tomáš, SIWEK, Tadeusz.** *Migrace jako globální problém*. ©2006 [cit. 2013-06-02]. Dostupné také z WWW:
<http://projects.osu.eu/igeography/docs/MP_Migrace_jako_globalni_fenomen-final.pdf >
43. **UHEREK Zdeněk, HOŠKOVÁ, Simona, OTČENÁŠEK, Jaroslav.** *Úspěšné a neúspěšné strategie integrace cizinců*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2002, 94s. Dostupné z WWW:<http://www.cizinci.cz/files/clanky/108/strategie_integrace.pdf
44. http://www.cizinci.cz/files/clanky/484/Analyza_imigranti.pdf, *Analýza přístupu imigrantek a imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v České republice* vypracovaná MPSV České republiky, [cit.2013-07-20]
45. <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/ruska-narodnostni-mensina-16155/> *Ruská národnostní menšina*. [cit. 2013-07-12]
46. http://www.mpsv.cz/files/clanky/7172/integrace_cizincu.pdf. *Integrace cizinců v České republice* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2013-04-06]
47. http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_pocet_cizincu. Český statistický úřad. [cit. 2013-06-25]
48. <http://www.samoupravlenie.ru/40-06.php>. *Международная организованная преступность - основные направления деятельности [Mezinárodní organizovaný zločin - hlavní činnosti]*. [cit. 2014-03-07]
49. <http://www.samoupravlenie.ru/36-09.php>. *Русская мафия. Основные характеристики организованной преступности.[Ruská mafie. Hlavní rysy organizovaného zločinu]* [cit. 2014-03-05]